

**ANONİM ŞİRKETLERDE YÖNETİM KURULU
TOPLANTILARI**
(The Board of Directors Meetings on The Joint Stock Company)

Kübra ERÇOŞKUN ŞENOL*

ÖZET

Anonim şirketin yönetim ve temsil organı olan yönetim kurulu yönetime ilişkin görev ve yetkilerini, kural olarak, kurul halinde kullanır. Bu hallerde yönetim kurulu, kurul olarak toplanır ve karar alır. İşte alınan bu kararlar doğrultusunda girilecek faaliyetlerle, şirketin ticaret hayatında izleyeceği yol belirlenir. Bu çalışmada da yönetim kurulunun toplanması ve karar alması hususları inceleme konusu yapılmıştır. Ancak kurul olarak faaliyette bulunma her şeyden önce belirli bir organizasyonu gerektirdiğinden yönetim kurulunun yapısına da kısaca değinilmiştir.

Anahtar kelimeler: Anonim şirket, yönetim kurulu, görev, karar alma

Abstract

Board of management which is managing and representation body of incorporated company use their duty and authority about management as a board, in principle. In such cases, board of management meets in council and makes decisions. The route of company to be pursued in business life is determined in actions to be entered in accordance with these decisions. In this study, meeting of board of management and principles of decision taking were analyzed. However since acting as a board requires a specific organization before anything else, structure of board of management was mentioned briefly.

Keywords: incorporated company, board of management, duty, make decision

GİRİŞ

Ticaret hayatının en önemli aktörlerinden biri olan anonim şirketler, sermayesi belirli ve paylara bölünmüş olan ve borçlarından dolayı yalnız malvarlığıyla sorumlu bulunan şirketlerdir. Anonim şirket pay sahiplerinin sorumluluğu ise taahhüt etmiş oldukları sermaye paylarıyla sınırlandırılmıştır (ETK m. 269, TTK m.

* Atatürk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Ticaret Hukuku Anabilim Dalı Araştırma Görevlisi

329)¹. Anonim şirketlerin kanunen yasaklanmamış her türlü ekonomik amaç ve konular için kurulmaları mümkündür (ETK m. 271, TTK m. 331)².

ETK'ya göre anonim şirket tedrici veya ani şekilde kurulabilmekteydi. Ani kuruluş, şirket paylarının kurucular tarafından tamamen taahhüt edilmesiyle tedrici kuruluş ise bir kısım payların kurucular tarafından taahhüt olunması ve geri kalan kısmı için de halka müracaat edilmesi suretiyle olmaktadır (ETK m. 276). TTK ise anonim şirketin, kurucuların (veya kurucunun)³ sermayenin tamamını ödemeyi

¹ Ticaret Kanununun anonim şirketler için verdiği tanım, Moroğlu tarafından eleştirilmektedir. Yazara göre 329. maddede anonim şirketler için yer verilen unsurlar, aynen limited şirketler açısından da geçerlidir. Hâlbuki anonim şirketleri limited şirketlerden ayıran temel özellik, paylarının kıymetli evrak niteliğinde pay senetlerine ve geçici ilmhaberlerine bağlanabilmesi ve Merkezi Kayıt Kuruluşuna kayıt suretiyle de tedavül edebilmesidir. Bu nedenle kanuni tanımda bu unsura mutlaka yer verilmesi gerekmektedir. Erdoğan Moroğlu, **Türk Ticaret Kanunu ile Yürürlük ve Uygulama Kanunu Tasarısı: Değerlendirme ve Öneriler**, 7.b., On İki Levha, İstanbul, 2012, s. 125, (Tasarı). Ancak limited şirketler bakımından TTK m. 584'de şirket sözleşmesinde intifa senetlerinin çıkarılmasının öngörülebileceği düzenlenmiş ve TTK m. 593/2'de de esas sermaye pay senetlerinin ispat aracı şeklinde veya nama yazılı olarak düzenlenebileceği belirtilmiştir. Bu düzenlemeler nedeniyle limited şirketlerle anonim şirketleri birbirinden ayıran temel özelliğin ortadan kalkmış olduğu düşünülebilir. Moroğlu'nun belirttiği gibi bu düzenleme hukuki bir belirsizlik yaratmaktadır ve esasen limited şirket TTK'da adeta anonimleştirilmiştir. Moroğlu, **Tasarı**, s. 125, 357. Ancak yine de anonim şirketlerden farklı olarak, limited şirketlerde pay senedi düzenlenmesinin bir zorunluluk olmadığı unutulmamalıdır. Fatih Bilgili/Ertan Demirkapı, **Şirketler Hukuku**, 9. b., Dora, Bursa, 2013, s. 720.

² ETK m. 271'de şirket mevzusunun sınırlarının, anasözleşmede açıkça gösterilmiş olması şartı aranmıştır. Bu hüküm TTK'ya aktarılmamıştır. Çünkü ETK'nın kabul ettiği "Ultra Vires" teorisine (ETK m. 137, 321) TTK'da yer verilmemiştir. Ultra vires teorisine göre tüzel kişinin ehliyeti, statüsünde (tüzel, şirket sözleşmesi) gösterilen amaçla sınırlıdır. Kural olarak, bu amaç içinde yapılan işlemler tüzel kişiyi bağlar. Ancak amaç dışında yapılan, yani amacı aşan işlemler ultra vires sayılır ve tüzel kişiyi bağlamaz. Ultra vires teorisi hakkında ayrıntılı bilgi için bkz.; Teoman Akünel, **Türk Medeni Hukukunda Tüzel Kişiler**, 2.b., Beta, İstanbul, 1995; Burçak Yıldız, "TTK Tasarısı'nda Şirketlerin Ehliyeti ve Bu Bağlamda TTK m. 137 Hükümündeki 'Ultra Vires' Sınırlamasının Yerindeliğinin Değerlendirilmesi", **AÜHF**, Cilt:55, Sayı:1, (2005).

Ultra vires teorisine TTK'da yer verilmediğine göre işletme konusu, artık şirketlerin hak ehliyetlerinin sınırlarını çizemeyecektir. Bu nedenle şirketi temsile yetkili olanların, üçüncü kişilerle, işletme konusu dışında yaptığı işlemler de şirketi bağlayacaktır. Ancak üçüncü kişinin, işlemin şirketin işletme konusu dışında bulunduğunu bildiği veya bilebilecek durumda bulunduğu ispat edilebilirse, bu işlem şirketi bağlamayacaktır. Şirket anasözleşmesinin ilan edilmiş olması, bu hususun ispatı açısından, tek başına yeterli delil değildir (TTK m. 371/1, 2). Bu hükmün eleştirisi için bkz.; Moroğlu, **Tasarı**, s. 169.

³ ETK bir anonim şirketin kurulması için, şirkette pay sahibi en az beş kurucunun bulunması şartını aramaktaydı (ETK m. 277). TTK'ya göre ise bir anonim şirketin kurulabilmesi için pay sahibi olan bir veya daha fazla kurucunun varlığını şarttır (TTK m. 338/1). 338. maddenin gerekçesine göre günümüzdeki modern öğretisi, şirket kavramını birden fazla ortak olarak tanımlamamakta, bu husustaki ayırt edici unsur; ticari işletmeyi merkez alan ticari, sınıai veya hizmete dönük organizasyon olmaktır. Bu ortaklık hakkında ayrıntılı bilgi için bkz., Ünal Tekinalp, **Yeni Anonim ve Limited Ortaklıklar Hukuku ile Tek Kişi Ortaklığının Esasları**, 2. b., Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2012; Feyzan Hayal Şehirli-Çelik: "Hukukun Ekonomik Gerçekliğe Yanıtı: Tek Kişilik Şirketler", **Batider**, Cilt: 24, Sayı:1, s. 161-216; Ünal Tekinalp, "Tarihi Gelişim İçinde Tek Ortaklı Şirketler Sorunsalı ve Türk Hukukunun Bu Konudaki Açılımı", **Prof. Dr. Hüseyin Ülgen'e Armağan**, Cilt:1,

şartsız taahhüt ettikleri ve imzalarının noterce onaylandığı anasözleşmede, anonim şirket kurma iradelerini açıklamalarıyla kurulacağını bildirmektedir (TTK m. 335/1)⁴ Bunun yanı sıra TTK m. 346'da "Hakla arz edilecek paylar" başlığı altında halka açık kuruluş şeklinde adlandırılabilir yeni bir kuruluş türüne de yer verilmiştir⁵. Bir anonim şirketin tüzel kişilik kazanması, ticaret siciline tescille mümkün olmaktadır (ETK m. 301/1, TTK m. 355/1)⁶. Tüzel kişilik kazanan bir anonim şirketin, kendi adına haklar edinmesi ve borçlar üstlenmesi, yani ticari alanda faaliyette bulunabilmesi için kanunen sahip olması zorunlu olan organları oluşturması gerekir. ETK'ya göre, bir anonim şirkette bulunması gereken zorunlu organlar genel kurul, yönetim kurulu ve denetçi/denetçilerdir. TTK ise şirket faaliyetlerinin denetiminin, şirket içi denetçi/denetçiler tarafından değil, 3568 sayılı Kanuna göre ruhsat almış yeminli mali müşavir veya serbest muhasebeci mali müşavir unvanını taşıyan ve Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunca yetkilendirilen kişiler ve/veya ortakları bu kişilerden oluşan sermaye şirketleri tarafından yapılması esasını benimsemiştir (TTK m. 400). Bu nedenle TTK'nın genel kurul ve yönetim kurulu olmak üzere iki adet zorunlu organ belirlediğini söylemek müm-

Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2007, s. 579-610; Fatih Aydoğan, **Tek Kişi Ortaklığı**, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2012.

Moroğlu, Yeni Kanunun tek kişilik anonim şirketi benimsemesini yapay kurucular bulma çabasını sona erdirecek olması nedeniyle doğru bulsa da, bu hususta yeterli düzenlemenin yapılmamış olduğunu ileri sürmektedir. Örneğin; tek ortak aynı zamanda yönetim kurulu üyesi veya yönetici ise karar ve icra organları arasındaki ilişkinin nasıl olacağına ilişkin hiçbir düzenleme bulunmamaktadır. Moroğlu, **Tasarı**, s. 136-138.

- ⁴ Görüldüğü gibi TTK, kurucunun veya kurucuların, sermayenin tamamı için ödeme taahhüdünde bulunmalarını aramaktadır. Buradan tedrici kuruluş sisteminin kaldırıldığı sonucunu çıkarılamazız mümkündür. Tedrici kuruluş sisteminin kaldırıldığı, 337. maddenin gerekçesinde de açıkça belirtilmiştir. Aşırı zahmetli ve masraflı bir yol olan tedrici kuruluşa uygulamada hemen hemen hiç rastlanmıyor olması nedeniyle TTK'da bu usulün kaldırılması yerinde bir değişiklik olmuştur. Bilgili/Demirkapı, s. 221
- ⁵ Böylece yeni düzenlemede halka açık anonim şirket kurabilme imkanı verilerek suretiyle tedrici kuruluşun karşılamadığı halka açık kurulma ihtiyacına cevap verilmiştir. Bilgili/Demirkapı, s. 221.
- ⁶ TTK m. 335'in gerekçesinde, bu hükme göre kurulmuş, ancak henüz tescil edilerek tüzel kişilik kazanamamış olan bir organizasyon "ön-anonim şirket" olarak adlandırılmıştır. Yine gerekçede, ön-anonim şirketin bir adi şirket veya dernek olmayıp; bir elbirliği mülkiyeti (şirketi) oluşturduğu ve ortaklarının (kurucular) tacir sıfatını taşımadığı belirtilmiştir. Tek kişi anonim şirketindeyse ön-şirketin, kurucunun özel malvarlığı niteliğini taşıdığı ifade edilmektedir. Şirketin tesciliyle beraber ön şirket tasfiyesiz sona erecektir. Madde gerekçesinde yer alan bu ifadelerin Borçlar Kanuna aykırı olduğu, hatta hem elbirliği mülkiyeti şirketi olarak tanımlanıp adi ortaklık olmadığının söylenmesi çelişkili açıktır. Zira Borçlar Kanuna göre bir şirket, ticaret kanununda tarif edilen şirketlerin mümayyiz vasıflarını haiz değilse adi şirket sayılır (BK m. 520/2, TBK m. 625/2). Nitekim Tekinalp'te bu şirketin bir adi şirket olduğunu ve BK m. 620 vd.'nin uygulama alanı bulacağını ifade etmiştir. Ön şirket konusunda ayrıntılı bilgi için bakınız; Tekinalp, **Esaslar**, s.87, 88; Bahtiyar, **Ortaklıklar Hukuku**, s.115, 116. Nami Barlas, **Adi Ortaklık Temeline Dayalı Sözleşme İlişkileri**, 2. b., Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2009, s. 140-144; Oruç Hami Şener, **Adi Ortaklık**, Yetkin Yayınları, Ankara, 2008, s. 144-145.

kündür⁷. Kanunun genel gerekçesinde de (129) denetçilerin anonim şirketin organı olmaktan çıkarıldığı belirtilmiştir. Ancak 530. maddenin gerekçesinde, denetçinin organ olup olmadığı sorununun öğreti ve mahkeme kararlarına bırakıldığı bildirilmiştir. Gerekçede yaratılan bu çelişkinin nedenini anlamak güçtür.

Bir anonim şirketin kanunen zorunlu organlara sahip olması o kadar önemlidir ki; bunlardan birisi kuruluşta mevcut değilse şirketin tüzel kişilik kazanması mümkün olmayacaktır. Şirketin tüzel kişilik kazanmasından sonra herhangi bir nedenle bu organlardan biri varlığını kaybederse veya genel kurul toplanamazsa, mahkeme kararıyla şirketin feshine karar verilecektir (ETK m. 435, TTK m. 530).

Genel kurul, anonim şirketin karar organıdır. Pay sahipleri diğer organları seçmek, anonim şirket hesaplarını onaylamak ve kârın dağıtılması gibi şirket işlerine ilişkin haklarını genel kurulda kullanırlar (ETK m. 360/1, TTK m. 407/1). Genel kurul yılda en az bir kez olağan ve gerektiğinde olağanüstü toplanır (ETK m. 364, TTK m. 409).

Yönetim kurulu, anonim şirketin yönetim ve temsil organıdır (ETK m. 317, TTK m. 365). Yönetim kurulu, şirket adına iş ve işlemlerde bulunarak şirketi hak ve borç sahibi yapar⁸. Yönetim kurulunun tüm görev ve yetkilerinin kaynağı kanun ve anasözleşmedir⁹. ETK'ya göre bu kurulun, anasözleşmeyle atanmış veya genel kurul tarafından seçilmiş en az üç kişiden oluşması gerekirken (TTK m. 312/1)¹⁰, TTK'ya göre ise anonim şirket yönetim kurulunun bir veya daha fazla sayıda üyeden oluşabilecektir (TTK m. 359/1). Bu noktada tek kişinin yer aldığı bir organizasyonun, nasıl olup da “kurul” olarak nitelendirilebileceği sorusu gündeme gelebilir¹¹. TTK'nın ilgili maddesinin gerekçesinde bu durumun bir çelişki yaratmadığı, çünkü buradaki “kurul” kelimesinin birden ziyade kişiden çok, bir “organ”ı işaret

⁷ Aytaç Köksal, “Türk Ticaret Kanunu Tasarısı'nın 397 İla 406 Maddeleri Arasında Düzenlenen Denetçinin Anonim Ortaklığın Bir Organı Olup Olmadığı Sorunu”, **Prof. Dr. Firat Öztan'a Armağan**; 1. Cilt, Yasin Ulusoy, **Halka Açık Anonim Ortaklıklarda Bağımsız Dış Denetim**, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2007, s. 73; Korkut Özkorkut, **Bağımsız Yönetim Kurulu Üyeleri**, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, Ankara, 2007, s. 179; Necla Akdağ Güney, **Türk Hukukunda Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyelerinin Hukuki Sorumluluğu**, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2008, s. 25.

⁸ Ersin Çamoğlu (Reha Poroy/ÜnalTekinalp), **Ortaklıklar ve Kooperatif Hukuku**, 12.b., Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2010, s. 273; Mehmet Bahtiyar, **Ortaklıklar Hukuku**, 7.b., Beta, İstanbul, 2012, s. 165.

⁹ Bahtiyar, **Ortaklıklar Hukuku**, s. 167; Çamoğlu (Poroy/Tekinalp), a.g.e., s. 263.

¹⁰ 5441 sayılı Bankacılık Kanununa göre yalnızca anonim şirket şekline kurulmasına izin verilen bankaların yönetim kurulları, genel müdür dâhil beş kişiden az olamaz (m. 23/1). Aynı Kanunda Türkiye'de şube açmak suretiyle faaliyette bulunan yurt dışında kurulu bankaların Türkiye'deki yönetim merkezlerinde, yönetim kurulu yetki ve sorumluluklarını taşıyan, merkez şube müdürünün de dâhil olduğu en az üç kişilik bir müdürler kurulu oluşturma zorunluluğu getirilmiştir. Bu Kanunun uygulanması bakımından müdürler kurulu yönetim kurulu hükmünde sayılmaktadır (m. 23/2).

¹¹ Moroğlu, **Tasarı**, s. 159; Levent Uysal, “6762 Sayılı Türk Ticaret Kanunu ve Türk Ticaret Kanunu Tasarısı Kapsamında Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulu ve Yönetim Kurulu Üyelerinin Hukuki Sorumluluğu - I”, **Türkiye Barolar Birliği Dergisi**, Sayı:80, (2009), s. 323.

ettiği belirtilmektedir. Ayrıca modern şirketler hukuku anlayışında kurulun, birden çok kişi anlamını gün geçtikçe yitirdiği de ifade edilmektedir.

Yönetim kurulu yönetime ilişkin görev ve yetkilerini, kural olarak, kurul halinde kullanır¹². Bu hallerde yönetim kurulu, kurul olarak toplanır ve karar alır. İşte alınan bu kararlar doğrultusunda girilecek faaliyetlerle, şirketin ticaret hayatında izleyeceği yol belirlenir. Bu çalışmanın konusu da yönetim kurulunun toplanması ve karar almasıdır. Ancak kurul olarak faaliyette bulunma her şeyden önce belirli bir organizasyonu gerektirdiğinden bu konuya geçmeden önce yönetim kurulunun yapısını kısaca incelemek faydalı olacaktır.

1. YÖNETİM KURULUNUN ORGANİZASYONU

1.1. Yönetim Kurulu Başkanı

Yönetim kurulu her yıl üyeleri arasından bir başkan ve bulunmadığı zamanlarda ona vekâlet etmek üzere bir başkan vekili seçer (ETK m. 318/1; TTK m. 366/1). Her ne kadar Kanunda bu seçimin her yıl yapılması öngörülse de, öğretilerde bu süreye uyulmasının zorunlu olmadığı ileri sürülmektedir¹³.

TTK'da “en az bir” başkan vekilinin seçilebileceği belirtilerek, birden fazla başkan vekilinin seçilmesine bir engel bulunmadığı açıkça vurgulanmıştır¹⁴. Ayrıca TTK anasözleşmeye konulacak bir hükümlerle başkanın ve vekilinin veya bunlardan birinin genel kurul tarafından seçilebilmesine de olanak sağlamıştır (TTK m. 366/1). İlgili hükmün gerekçesinde başkanın ve/veya vekilinin genel kurul tarafından seçilebilmesine olanak sağlamakla, bunlara güç kazandırılmasının hedeflendiği belirtilmiştir.

Öğretilerde yönetim kurulunun başkan seçimine ilişkin kararını her zaman değiştirmeye yetkili olduğu savunulmaktadır¹⁵. Gerçekten başkanın veya vekilinin yaptığı görev vekâlet görevi olduğundan bunların görevden azli her zaman için

¹² Ömer Teoman, “Toplantıya Katılmayan Bir Yönetim Kurulu Üyesinin Kazanç Payı Alabilip Alamayacağı Sorunu”, **Otuz Yıl Ticaret Hukuku -Tüm Makalelerim-**, Cilt: II 1982-2001, Beta, İstanbul, 2001, s. 250; Ersin Çamoğlu, **Anonim Ortaklık Yönetim Kurulu Üyelerinin Hukuki Sorumluluğu**, 3.b., Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2009, s. 76-77; Hasan Pulaşlı, **Şirketler Hukuku: Temel Esaslar**, 10.b., Seçkin Yayıncılık, Ankara 2010, s. 309; Hayri Domaniç, **Anonim Şirketler**, Eğitim Yayınları, İstanbul, 1978, s. 397; Oğuz İmregün, **Anonim Ortaklıklar**, 4. b., Yasa Yayınları, İstanbul, 1989, s. 205; Çamoğlu (Poroy/Tekinalp), a.g.e., s. 267.

¹³ Gönen Eriş, **Anonim Şirketler Hukuku**, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 1995, s. 224; Hayri Domaniç, **Anonim Şirketler Hukuku ve Uygulaması: TTK. Şerhi II**, Temel Yayınları, İstanbul, 1988, s. 506, (**Şerh**); İmregün, **Anonim Ortaklıklar** s. 209; Pulaşlı, a.g.e., s. 309.

¹⁴ 366. maddenin gerekçesine göre: “Madde, 6762 sayılı Kanunun 318’inci maddesinin bazı değişikliklerle tekrardır. İlk değişiklik birinci fıkrada birden fazla başkan vekili seçilmesine olanak sağlanarak yapılmıştır. Eski metin bazı sicil müdürlerince sadece bir başkan vekilinin seçilebileceği şeklinde yorumlanıyordu”.

¹⁵ Domaniç, **Şerh**, s. 506; Pulaşlı, a.g.e., s. 310; Eriş, a.g.e., s. 224.

mümkündür (BK m. 396, TBK m. 512)¹⁶.

Yönetim kurulu başkanı yönetim kurulu toplantılarının hazırlanması ve yürütülmesi bakımından aşağıda ayrıntısıyla inceleyeceğimiz pek çok önemli görevi yerine getirmektedir.

1.2. Komite ve Komisyonlar

Eski Kanun, yönetim kuruluna işlerin gidişini izlemek, kendisine sunulacak konularda rapor hazırlamak, kararlarını uygulamak veya iç denetim amacıyla yönetim kurulu üyelerinden oluşan komite ve komisyonlar kurabilme imkânı da tanımıştı (ETK m. 318/2). ETK'nın 318. maddesinin hükmünden anlaşılabilirliği gibi yönetim kuruluna başkan seçmek zorunluysen, kurula yardımcı komite ve komisyonları oluşturmak ihtiyarıydı¹⁷. Ayrıca 2. fıkrada zikredilen dört konudan başka konular içinde komite ve komisyonlar kurulabilir. Yani 2. fıkradaki sayım tahdidi değildir¹⁸.

TTK'da ise yönetim kuruluna bu imkân tanıdığı gibi, kurulacak komite ve komisyonların yönetim kurulu üyeleri arasından seçilme zorunluluğu bulunmadığı da açıkça ifade edilmiştir (TTK m. 366/2).

TTK m. 359'un gerekçesinde özellikle tek üyeli bir yönetim kurulunun birden çok komite ve komisyonla birlikte çalışıp bir yönetim örgütü oluşturabileceği belirtilmiştir.

Yine yönetim kurulu tarafından oluşturulan komite ve komisyonlar yönetim kurulu kararıyla kısmen veya tamamen ortadan kaldırılabilir veya yenileri kurulabilir¹⁹.

Burada son olarak TTK m. 378'e de değinmek istiyoruz. Hükme göre, pay senetleri borsada işlem gören anonim şirketlerde, yönetim kurulu, şirketin varlığını, gelişmesini ve devamını tehlikeye düşüren sebeplerin erken teşhisi, bunun için gerekli önlemler ile çarelerin uygulanması ve riskin yönetilmesi amacıyla, uzman bir komite kurmak, sistemi çalıştırmak ve geliştirmekle yükümlüdür. Görüldüğü gibi burada bir komite kurma zorunluluğu öngörülmüştür²⁰. Hükmün devamında diğer şirketlerde bu komitenin denetçinin gerekli görüp bunu yönetim kuruluna yazılı olarak bildirmesi hâlinde derhal kurulacağı ve ilk raporunu kurulmasını izle-

¹⁶ Domaniç, **Şerh**, s. 506; Eriş, a.g.e., s. 224.

¹⁷ Domaniç, **Şerh**, s. 507.

Ancak Bankacılık Kanununa göre bankaların, yönetim kurullarınca yönetim kurulunun denetim ve gözetim faaliyetlerinin yerine getirilmesine yardımcı olmak üzere en az iki üyeden oluşan denetim komitesi oluşturma zorunlulukları vardır (m. 24/1).

¹⁸ Domaniç, **Şerh**, s. 507.

¹⁹ Domaniç, **Şerh**, s. 507.

²⁰ Tekinalp, **Esaslar**, s. 126.

yen bir ayın sonunda vereceği düzenlenmiştir. Bu komite yönetim kuruluna her iki ayda bir vereceği raporda durumu değerlendirir, varsa tehlikelere işaret eder, çareleri gösterir. Rapor denetçiye de yolları.

2. YÖNETİM KURULU KARARLARI

2.1. Genel Olarak

Anonim şirketin yönetim ve temsil organı olan yönetim kurulu, görev ve yetkisine giren bazı iş ve işlemleri bu hususta bir toplantı yapıp karar almaya gerek olmaksızın yerine getirir. Şirket defterlerin tutulması, çalışanların tayini ve görevden alınmaları, gerekli tescil ve ilan işlemlerinin yaptırılması, bilanço ve yıllık raporların düzenlenmesi bu tür işlere örnek olarak gösterilmektedir²¹. Bu tür işlerin dışında kalan yönetime ilişkin görev ve yetkiler, ancak kurulun alacağı kararlara dayanarak kullanılabilir. Bu kararlar, kural olarak, yönetim kurulunun kanunda öngörülen yetersayıya uyarak yaptığı toplantılarda, yine kanunda öngörülen yetersayıdaki olumlu oyla alınabilir²².

Yönetim hakkı kısmen veya tamamen bir veya birkaç yönetim kurulu üyesine ya da üçüncü kişilere bırakılabilir. Böyle bir durum söz konusu değilse yönetim yetkisine tüm yönetim kurulu üyeleri sahiptir (ETK m. 319, TTK m. 367). Yönetim görevinin kurul halinde yerine getirileceği hallerde üyeler, toplantıya katılma, görüşlerini bildirme ve oy kullanma hakkını haizdirler. Bu hususlar üyeler bakımından bir hak olduğu gibi aynı zamanda bir yükümlülüktür. Bu yükümlülüğün mazeretsiz olarak yerine getirilmemesi üyenin sorumluluğuna yol açabilir²³.

²¹ Korkut Özkorkut, **Anonim Ortaklıklarda Yönetim Kurulu Kararlarının İptali**, Sermaye Piyasası Kurulu Yayın No: 41, 1996, s. 43-44 (İptal); Bahtiyar, **Ortaklıklar Hukuku**, s. 167; Çamoğlu, a.g.e., s. 77; Çamoğlu (Poroy, Tekinalp), a.g.e., s. 266.

²² İmregün, **Anonim Ortaklıklar**; s. 208; Pulaşlı, a.g.e., s. 309; Çamoğlu (Poroy, Tekinalp), a.g.e., s. 267.

²³ Özkorkut, **İptal**, s. 52; Bahtiyar, **Ortaklıklar Hukuku**, s. 167.

Schucany, toplantıya katılmayan bir yönetim kurulu üyesinin bu yüzden sorumlu tutulabilmesi için şu dört koşulun gerçekleşmesini aranmaktadır:

a) Verilen karar şirket malvarlığını riske atmalı ve üyenin toplantıya katılmaması özen yükümlülüğüyle bağdaşmamalıdır.

b) Toplantıda sorumluluğa neden olabilecek bir kararın alınabileceği bilinmesine rağmen, geçerli mazereti olmaksızın toplantıya gelinmemelidir.

c) Üyenin yokluğu ve karar arasında illiyet bağı bulunmalıdır. Yani üyenin toplantıya katılmasına ve olumsuz oy kullanmasına rağmen, karar yine de alınacaksa üyenin bu nedenle sorumluluğundan bahsetmek mümkün olmayacaktır.

d) Toplantıya katılmayan üye kararın alınmasını önlemek adına hiçbir girişimde bulunmamalıdır. Schucany, E. Verantwortlichkeit Wegen Absenz und Sitmenthaltung im Verwaltungsrat, SJZ 60'dan naklen aktaran Çamoğlu, a.g.e., s. 78.

Çamoğlu, bu koşulların yanı sıra üyenin sorumlu olabilmesi için toplantı gündeminin kendisine iletilmiş olması gerektiğini de ileri sürmektedir. Yazara göre, bu halde gündemde yer almayan bir hususa ilişkin görüşme yapıp, bir karar alınmışsa bu toplantıda bulunmayan üyeyi sırf bu nedenle

Bunun yanı sıra Yeni Kanun yönetim kurulu toplantılarının elektronik ortamda yapılmasına da müsaade ederek, üyelerin fiziki bir ortamda yüz yüze toplanma zorunluluğunu da ortadan kaldırmıştır. Hatta bazı üyelerin fiziken mevcut buldukları bir toplantıya bir kısım üyelerin elektronik ortamda katılması da mümkündür (TTK m. 1527/1).

Yönetim kurulu fiili veya elektronik ortam üzerinden yapılan toplantılarla kararlar alsa da, kanunda öngörülen bazı şartlar altında toplantı yapmaksızın karar alabilir.

ETK m. 330 her ne kadar "İdare meclisi toplantıları" başlığını taşıyor olsa da, bu hükmün birinci fıkrasında yönetim kurulunun fiilen toplantı yaparak karar alması, ikinci fıkrasında ise kurulun toplantı yapmaksızın karar alması düzenlenmektedir. TTK m. 390'ın başlığı ise "IV- Yönetim kurulu toplantıları, 1. Kararlar" şeklindedir. Görüldüğü gibi TTK'daki başlık çok daha isabetlidir. Bu çalışmada da öncelikle yönetim kurulunun toplantı yaparak karar alması ve ardından da toplantı yapmaksızın karar alması incelenecektir.

2.2. Yönetim Kurulunun Toplantı Yapmak Suretiyle Aldığı Kararlar

2.2.1. Yönetim Kurulunun Fiili Toplantıları

Genel kurul toplantılarının yeri ve zamanı (ETK m. 364, 371; TTK m. 409), bu toplantılara çağrının şekli (ETK m. 368, TTK m. 414) ve kimlerin toplantı çağrısında bulunabileceği (ETK m. 365-367, TTK m. 410-412), genel kurul toplantılarının gündemi (ETK m. 369, TTK m. 413) gerek ETK'da gerek TTK'da ayrıntılı bir biçimde düzenlenmiştir. Ancak ne ETK'da ne TTK'da yönetim kurulu toplantılarına ilişkin olarak bu hususların hiçbirine değinilmemiştir.

ETK döneminde şirket anasözleşmesinde bu konulara ilişkin düzenlemeler yapmak mümkündür²⁴. Ancak aynı şeyi TTK bakımından da söyleyebilmek mümkün değil gibi gözükmektedir. Zira TTK m. 340'da emredici hükümler ilkesi kabul edilmiş ve anasözleşmenin, Kanunun anonim şirketlere ilişkin hükümlerinden ancak Kanunda buna açıkça izin verilmişse sapabileceği; diğer kanunların, öngörülmesine izin verdiği tamamlayıcı anasözleşme hükümlerinin ise yalnızca o kanuna özgülenmiş olarak hüküm doğurabileceği düzenlenmiştir (TTK m. 340)²⁵. Ancak

sorumlu tutmak mümkün olmamalıdır. Ancak elbette üye sonradan bu kararın uygulanmasına engel olmak için gerekli girişimlerde bulunmuş olmalıdır.

²⁴ Bahtiyar, **Anonim Ortaklık Anasözleşmesi**, Beta, İstanbul, 2001, s. 53; Özkorkut, **İptal**, s. 46; Pulaşlı, a.g.e., s. 310; Çamoğlu (Poroy, Tekinalp), a.g.e., s. 269; Domaniç, **Anonim Şirketler**, s. 398; Gönen Eriş, a.g.e., s. 262.

²⁵ Görüldüğü gibi bu hükümde anonim şirketlere ilişkin TTK hükümlerinin kural olarak emredici bir nitelik taşıdığı kabul edildiğinden, anonim şirketlerde sözleşme özgürlüğü ilkesi yerine emredici hükümler ilkesi kabul edilmiştir. TTK'nın anonim şirketler dışındaki hükümleriyle anonim şirketlere ilişkin olmakla beraber diğer kanunlarda yer alan hükümler ise 340. maddenin kapsamı

bu hükme rağmen öğretide anonim şirket esas sözleşmesinde bu yönde düzenlemeler yapılabileceği savunulmaktadır²⁶. Ancak her bir yönetim kurulu, kendi toplantı düzenini belirleyen bir iç yönetmelik (yönerge)²⁷ düzenleyebilir veya bu hususa ilişkin bir karar alabilir²⁸.

2.2.1.1. Toplantı Çağrısı

Yukarıda da değindiğimiz gibi kimlerin yönetim kurulunu toplantıya çağrabileceğine ilişkin Eski Kanunda açık bir düzenleme bulunmamaktadır. Ancak yönetim kurulu toplantılarını başkan yöneteceğine göre, toplantı çağrısı da başkanın veya o bulunmadığı zamanlarda vekilinin yapılabileceğini söylenmekteydi²⁹. Ayrıca Eski Kanunun 331. maddesinin 2. fıkrasında her yönetim kurulu üyesinin, başkandan yönetim kurulunu toplantıya çağırmasını yazılı olarak isteyebileceği düzenlenmişti (TTK m. 392/7). Bu hüküm de, dolaylı bir şekilde, yönetim kurulu başkanının veya vekilinin kurul üyelerine toplantı çağrısı yapmakla yükümlü olduğunu göstermektedir. Ancak Eski Kanun döneminde öğretide anasözleşmeye konacak bir hükümlerle, her bir yönetim kurulu üyesinin yönetim kurulunu toplantıya çağırma yetkisine sahip olabileceği ileri sürülmekteydi³⁰. Hatta anasözleşmede

dışındadır. Emredici hükümler ilkesi hakkında ayrıntılı bilgi için bakınız; Rauf Karasu, **Ticaret Kanunu Tasarısına Göre Anonim Şirketlerde Emredici Hükümlerin Etkisi**, Yetkin Yayınları, Ankara, 2009, s. 43 vd.

²⁶ Tekinalp, **Esaslar**, s. 146-147. Yine 340. maddenin gerekçesine göre bu hüküm normatif sistemin kabulünün zorunlu bir sonucu olup, birçok açıdan eleştirilebilecek olsa bile bireysel pay sahipliği ve azınlık hakları öğretisinin sözleşme serbestisini sınırlaması nedeniyle tercih edilmiştir.

²⁷ İç yönetmelik, bir şirket organının kendi görev alanına giren konulara ilişkin olarak karar şeklinde çıkardığı, hiyerarşik olarak anasözleşmenin altında yer alan ve onu tamamlayıp, somutlaştıran düzenlemelerdir. Benzeri tanımlar için bkz.; Karasu, a.g.e., s. 186; Bahtiyar, **Anonim Ortaklık Anasözleşmesi**, s. 51.

ETK iç yönetmeliğe ilişkin hiçbir hüküm içermemesine rağmen öğretide, şirket organlarının kendi görev alanlarına giren konularda iç yönetmelikler düzenleyebilecekleri kabul edilmişti. Bahtiyar, **Anonim Ortaklık Anasözleşmesi**, s. 53.

Yeni Kanun ise 367 ve 419. maddeleriyle, yönetim kuruluna belli konularda iç yönetmelik hazırlama yetki ve görevi vermiştir. Ancak “iç yönetmelik” kavramı Yeni Kanunda “iç yönerge” olarak kullanılmıştır. Aslında Yeni Kanun Tasarı halindeyken iç yönetmelik kavramını kullanmasına rağmen, TBMM Genel Kurul görüşmelerinde, Anayasanın 124. maddesine göre sadece Başbakanlığın, bakanlıkların ve diğer kamu tüzel kişilerinin kendi görev alanlarını ilgilendiren kanunların ve tüzüklerin uygulanmasını sağlamak üzere yönetmelik çıkarabilecekleri belirtilmiş ve bu nedenle bir karışıklığa yol açmamak için “iç yönetmelik” terimi “iç yönerge” olarak değiştirilmiştir.

²⁸ Özkorkut, **İptal**, s. 46; Çamoğlu (Poroy, Tekinalp), a.g.e., s. 269,

²⁹ Eriş, a.g.e., s. 318; Bahtiyar, **Ortaklıklar Hukuku**, s. 168; Özkorkut, **İptal**, s. 45; İmregün, **Anonim Ortaklıklar**, s. 210; Çamoğlu (Poroy, Tekinalp), a.g.e., s. 267; Pulaşlı, a.g.e., s. 311; Sami Karahan, “Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulu Toplantı ve Karar Nisapları”, **Doç. Dr. Mehmet SOMER’e Armağan**, Beta, İstanbul, 2006, s. 175; Domaniç, **Anonim Şirketler**, s. 398.

³⁰ İmregün, **Anonim Ortaklıklar**, s. 210; Domaniç, **Anonim Şirketler**, s. 398-399.

Domaniç’e göre bu imkânın yanı sıra yine anasözleşmeye hüküm koymak şartıyla her bir yönetim kurulu üyesine öncelikle yönetim kurulu başkanına veya vekiline müracaat etmek, ancak bundan bir sonuç alamazsa yönetim kurulunu bizzat toplantıya davet etmek gibi alternatifli farklı imkânlar da yaratılabilir.

böyle bir düzenleme bulunmaması halinde kurul üyelerinin ETK m. 367'ye kıyasen, mahkmeden, yönetim kurulunu toplantıya çağırma yetkisinin kendilerine verilmesini talep edebilecekleri de savunulmaktaydı (TTK m. 412)³¹. Bu görüş, uzun bir prosedür gerektirmesi ve bu nedenle şirket işlerini aksamaya uğratabileceği gerekçesiyle eleştirilmektedir³². Yine anasözleşmede bir hüküm bulunmasa dahi başkanın ve vekilinin (aynı anda veya birbirlerini takiben) görevlerinden veya yönetim kurulu üyeliğinden ayrılmaları yahut bunların üyeliklerinin kendiliğinden sona ermesi hallerinde (TBK m. 315/2, TTK m. 363/2) yeni başkan ve vekilini seçmek ve gerektiğinde boşalan üyelikleri doldurmak amacıyla herhangi bir üyenin yönetim kurulunu toplantıya davet edebileceği de savunulmaktaydı³³.

Yeni Kanun ise 392. maddesinin 7. fıkrasında konuyu dolaylı olarak düzenlemiştir. Buna göre yönetim kurulunu toplantıya başkan, yokluğunda ise vekili çağırır. Üyelerden herhangi biri de başkandan yönetim kurulunu toplantıya çağırmasını yazılı olarak talep edebilir³⁴. Bir yönetim kurulu üyesi, toplantı yapılmasını talep ediyorsa bu talebin gerekçesini ve toplantının gündemini de başkana bildirmelidir³⁵. Ancak öğretilerde gündemi bildirmek şartıyla gerekçe gösterilmese dahi toplantı talebinin geri çevrilemeyeceği de ileri sürülmektedir³⁶.

Bir üye, geçerli bir şekilde başkandan toplantı talep ettiğinde başkanın bu talebe uymak zorunda olup olmadığına ilişkin kanunda herhangi bir hüküm bulunmamaktadır. Öğretilerdeki bir görüşe göre geçerli bir toplantı talebiyle karşılaşan başkan, yönetim kurulunu toplantıya çağırma zorundadır. Aksi takdirde talebine uygun davranılmayan üye, yönetim kurulunu toplantıya çağırma yetkisini bizzat kazanır³⁷.

Hem eski hem de yeni kanunda toplantının çağrı şekline ilişkin herhangi bir düzenleme bulunmamaktadır Eski Kanun dönemi bakımından şirket anasözleşmesine de bu hususa ilişkin bir hüküm konulmamışsa, tüm üyelere herhangi bir şekilde yapılan çağrının yeterli olduğunu söylemek mümkündür. İmza karşılığı elden veya iadeli taahhütlü mektupla, telgrafla, e-maile ve hatta acele hallerde telefonla yapılan bir çağrı da yeterliydi³⁸. Ancak öğretilerde toplantı çağrısının Eski Kanunun

³¹ İmregün, **Anonim Ortaklıklar**, s. 210.

³² Pulaşlı, a.g.e., s. 311, dn. 319.

³³ Domaniç, **Anonim Şirketler**, s. 398-399.

³⁴ Tekinalp'e göre bu kural emredici niteliktedir. Tekinalp, **Esaslar**, s.147.

³⁵ Sami Karahan, a.g.m., s. 175; Çamoğlu (Poroy, Tekinalp), a.g.e., s. 267; Pulaşlı, a.g.e., s. 311; Domaniç, **Anonim Şirketler**, s. 398.

³⁶ Çamoğlu (Poroy, Tekinalp), a.g.e., s. 267; Sami Karahan, a.g.m., s. 175.

Bahtiyar'a göre başkandan toplantı talep eden üye toplantının gündemini de belirtmelidir. Bahtiyar, **Ortaklıklar Hukuku**, s. 168.

³⁷ Halil Arslanlı, **Anonim Şirketler: Anonim Şirketin İdaresi ve Tahviller**, Cilt: II-III, 2.b., İstanbul 1960, s. 117; Pulaşlı, a.g.e., s. 311. Tekinalp'e göre toplantıya çağırma ve buna bağlı olarak gündemi belirleme yetkisi sadece başkana aittir. Tekinalp, **Esaslar**, s.147.

³⁸ Özkorkut, **İptal**, s. 47; Çamoğlu (Poroy, Tekinalp), a.g.e., s. 267; Sami Karahan, a.g.m., s. 175; Uysal, a.g.m., s. 323-324; Pulaşlı, a.g.e., s. 311.

368. maddesine kıyasen iadeli taahhütlü mektupla yapılması gerektiğini savunan yazarlar da bulunmaktaydı³⁹. TTK, çağrıya ilişkin şekil kuralları ile toplantı yapılmasını güçleştirmek istemediğinden kanuni bir çağrı usulü öngörmemiş, esas sözleşmede düzenleme yapılmasına imkân tanımıştır. Bu sebeple çağrı usulüne ilişkin olarak eski kanun dönemindeki uygulamaların yeni kanun döneminde de geçerli olduğu söylenebilir.

Toplantı çağrısı ile toplantı günü arasında tüm üyelerin toplantıda hazır bulunabileceği ve toplantı için hazırlık çalışmalarını yapabileceği kadar bir süre bulunmalıdır. Ancak ticaret hayatının gerekleri bazı durumlarda toplantının derhal yapılmasını gerektirebilir. Bu gibi hallerde çağrının ne kadar önce yapılması gerektiği konusunda belirleyici ölçüt, dürüstlük kuralı olacaktır (TMK m. 2)⁴⁰.

Eski Kanuna göre görüş bildirmemek ve oylamalara katılmamak koşuluyla denetçi/denetçiler de yönetim kurulu toplantısına katılabilecekler ve uygun gördükleri bazı konuları toplantı gündemine aldırabileceklerdir. Bu halde toplantı çağrısının denetçilere de yapılması gerektiği söylenebilir (ETK m. 357). Yeni Kanunda bu hükmün karşılığı bulunmamaktadır.

2.2.1.2. Toplantının Yeri ve Zamanı

ETK'da şirket anasözleşmesinde yönetim kurulu toplantılarının yapılacağı yere ve zamana ilişkin bir düzenleme yoksa ve yönetim kurulunun da bu hususa ilişkin bir iç yönergesi veya prensip kararı bulunmuyorsa, her bir toplantının yeri ve zamanı, toplantı çağrısında bulunan başkan veya vekili tarafından belirlenmekteydi. Bu durumda tüm üyelerin kolay bir biçimde toplantıya katılımlarının mümkün olduğu bir yer ve zamanın belirlenmesi, dürüstlük kuralına uygun bir biçimde hareket edilmesi gerektiği belirtilmekteydi⁴¹.

Buna göre yönetim kurulunu toplantıya çağırın başkan veya vekili, toplantının yerini ve zamanını yapacağı çağrıda üyelere bildirmelidir. Ancak Eski Kanunda toplantıların yeri ve zamanı, anasözleşmeyle veya kurulun düzenlediği bir iç yönergeyle ya da kurul tarafından alınan bir prensip kararıyla belirlenmişse, artık her toplantıdan önce üyelere bir çağrı yapılmasına gerek olmadığı ileri sürülmekteydi. Bu görüşteki yazarlara göre yapılacak toplantının zamanında veya yerinde bir değişiklik varsa, üyelere yalnızca bu değişiklik bildirilmelidir⁴².

Kanaatimizce çağrı yapılmasına gerek olmadığına ilişkin bu görüş hiç çağrı yapılamaması şeklinde değil, yapılacak çağrıda toplantının yeri ve zamanına ilişkin

³⁹ İmregün, **Anonim Ortaklıklar**, s. 210.

Yazara göre imza karşılığı elden çağrı yapılmasında da bir sakınca bulunmamaktadır.

⁴⁰ Özkorkut, **İptal**, s. 46; Sami Karahan, a.g.m., s. 175; Çamoğlu (Poroy, Tekinalp), a.g.e., s. 267-268; Uysal, a.g.m., s. 324; Bahtiyar, **Ortaklıklar Hukuku**, s. 168.

⁴¹ İmregün, **Anonim Ortaklıklar**, s. 210; Çamoğlu (Poroy, Tekinalp), a.g.e., s. 269.

⁴² Pulaşlı, a.g.e., s. 312.

ayrıca bir bildirimde bulunulmasına gerek olmadığı şeklinde anlaşılmalıdır. Çünkü aşağıda inceleneceği üzere, yapılacak çağrıda toplantının gündemi de üyelere bildirilmelidir. Her bir toplantının gündemi de önceden sabit bir biçimde belirlenemeyeceğine göre, en azından bu konuya ilişkin olarak bir çağrı yapılması gerekecektir. Ancak gündemi bildirmek için yapılan bu çağrıda, toplantının yeri ve zamanında herhangi bir değişiklik olmadığını bildirmek de uygun olacaktır. Yeni Kanun döneminde bu konuda doğrudan bir düzenleme yapılmadığı için, eski kanun dönemine ilişkin yaptığımız bu açıklamaların geçerliliğini koruduğu söylenebilir.

Yine eski Kanun döneminde yönetim kurulunun “tele toplantı” yöntemiyle karar alabileceği de ileri sürülmekteydi⁴³. Ancak aşağıda inceleyeceğimiz üzere Yeni Ticaret Kanunu yönetim kurulu toplantılarının daha güncel ve pratik olan yol olan, internet üzerinden yapılabilmesine imkân vermiştir.

2.2.1.3. Toplantının Gündemi

Yönetim kurulu üyelerinin toplantıya hazır bir şekilde gelmeleri, kurulun verimli çalışabilmesi için bir gerekliliktir. Bu nedenle toplantıya katılacak üyeler toplantıdan belli bir süre önce gündemden haberdar edilmelidirler. Yönetim kurulunu toplantıya çağıran başkan veya vekili gündemi belirlemeli⁴⁴ ve toplantı çağrısında üyelere bildirmelidir⁴⁵. Ancak toplantının gündemi ne olursa olsun, yönetim kurulu üyeleri toplantıya katılmakla yükümlü oldukları için, gündem maddelerinin bildirmesi zorunluluğunun bulunmadığı da savunulmaktadır⁴⁶.

Üyelerin toplantıya hazırlıklı gelmeleri ve toplantının verimli bir biçimde yürütülebilmesi için gündemin önceden belirlenmesi gerekirse de⁴⁷, genel kurul toplantılarında geçerli olan gündeme bağlılık ilkesi, yönetim kurulu toplantıları açısından geçerli değildir. Bu nedenle toplantıya katılan üyeler istedikleri konuların gündeme alınmasını başkandan talep edebilirler⁴⁸.

⁴³ Eriş, a.g.e., s. 264. Eriş'e göre şirket anasözleşmesinde böyle bir hüküm bulunmasa dahi yönetim kurulu üyeleri aralarında alacakları bir kararla bu şekilde toplantı yapıp karar alabilirler. Ancak bu kararlar daha sonra mutlaka imzalanmalı ve karar defterine geçirilmelidir.

⁴⁴ Özkorkut, **İptal**, s. 47; İmregün, **Anonim Ortaklıklar**, s. 210-211; Çamoğlu (Poroy, Tekinalp), a.g.e., s. 269; Pulaşlı, a.g.e., s. 310.

⁴⁵ Çamoğlu (Poroy, Tekinalp), a.g.e., s. 269.

Başkandan toplantı talep eden yönetim kurulu üyesi bu talebin gerekçesini ve toplantının gündemini başkana bildirmek zorundadır. Bakınız; dn. 30.

⁴⁶ İmregün, **Anonim Ortaklıklar**, s. 211.

⁴⁷ Elbette gündemin bildirilmesine ilişkin bir zorunluluk yoktur. Domaniç, **Anonim Şirketler**, s. 400.

⁴⁸ Fahiman Tekil, **Anonim Şirketler Hukuku**, Fakülteler Matbaası, İstanbul 1993, s. 131; Bahtiyar, **Ortaklıklar Hukuku**, s. 168; Özkorkut, **İptal**, s. 47; Pulaşlı, a.g.e., s. 310-311; Çamoğlu (Poroy, Tekinalp), a.g.e., s. 269; İmregün, **Anonim Ortaklıklar**, s. 211; Uysal, a.g.m., s. 323; Domaniç, **Anonim Şirketler**, s. 400.

Çevik'e göre, üyelerin gündem dışı görüşülmesini istedikleri konular, ancak oybirliğinin sağlanması halinde aynı toplantıda gündeme alınabilir ve görüşülebilir. Oybirliğinin sağlanamaması halinde

2.2.1.4. Toplantı ve Karar Yetersayıları

Yönetim kurulu toplantılarında alınan kararların geçerli olabilmesi için, bu kararlar Kanunda öngörülen toplantı ve karar yetersayılarına uygun olarak alınmalıdır.

2.2.1.4.1. Toplantı Yetersayısı

Eski Kanunun 330. maddesine göre anasözleşmede aksine bir düzenleme bulunmadıkça, yönetim kurulunun bir karar alabilmesi için toplantıda en azından üyelerin yarısından bir fazlasının hazır bulunması gerekmektedir. Bu hükümde kullanılan “üyelerin en az yarısından bir fazla” ifadesi, öğretilerde bir takım tartışmalara neden olmuştur. Bir görüşe göre bu ifade, kanunun ruhuna uygun bir biçimde “üye tamsayısının çoğunluğu” şeklinde yorumlanmalıdır⁴⁹. Ancak bir diğer görüşe göre “üye tamsayısının çoğunluğu” ile “üyelerin en az yarısından bir fazla” ifadeleri birbirinden tamamen farklıdır⁵⁰ ve 330. maddenin lafzından ayrılmamak gerekir⁵¹. Yargıtay da kararlarında bu hükmün lafzına bağlı kalma eğilimini göstermiştir⁵². Hüküm lafzıyla yorumlayanlara göre üç üyeli bir yönetim kurulu, ancak üç üyeye toplanabilir. Çünkü üçün yarısı bir buçuktur, yarım kişi düşünülemezine göre bu sayı ikiye yuvarlanmalıdır. Bunun bir fazlası ise üçtür. Yine bu görüşe göre beş üyeli bir yönetim kurulu dört üyeye, yedi üyeli bir yönetim kurulu ise beş üyeye toplanabilmektedir.

Bu son görüşün doğruluğu kabul edilebilirse üç üyeli bir yönetim kurulunda

bu gündem ancak bir sonraki toplantıya alınabilir. Orhan Nuri Çevik, **Anonim Şirketler**, 3.b., Seçkin Yayıncılık, Ankara, 1988, s. 503.

Domanıç ise yönetim kurulunun toplantı yapmaksızın karar alabilme imkânından esinlenerek, gündem bildirmeden de toplantı yapılabileceğini ve toplantıda başkan veya üyeler tarafından gelecek tekliflerin gündeme alınarak karara bağlanabileceğini savunmaktadır. Domanıç, **Anonim Şirketler**, s. 399.

⁴⁹ Yedigâr İzmirli, **Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulunun Organ Niteliğini Kaybetmesi ve Hukuki Sonuçları**, Nobel, Ankara 2001, s. 49-50; Sami Karahan, a.g.m., s. 178-181, 183; Çamoğlu (Poroy, Tekinalp), a.g.e., s. 268.

⁵⁰ İmregün, **Anonim Ortaklıklar**, s. 211.

⁵¹ Özkorkut, **İptal**, s. 50; Pulaşlı, a.g.e., s. 312; İmregün, **Anonim Ortaklıklar**, s. 211; Orhan Nuri Çevik, **Uygulamada Şirketler Hukuku**, 3. b., Yetkin Yayınları, Ankara, 2002, s. 413; Eriş, a.g.e., s. 262-263; Tekil, a.g.e., s. 132.

⁵² “...anonim şirket ana sözleşmesinde yönetim kurulu üye sayısı asgari olan 3 kişi olarak belirlenmişse, bunun aksine ana sözleşme de yapılamayacağından, toplantı yeter sayısının da yarısından bir fazlası kuralı uyarınca 3 olacağı kuşkusuzdur. Bu itibarla, dava konusu olayda, üç kişilik yönetim kurulunda kararların TTK'nın 98'inci madde yollaması ile aynı yasanın 330'ncü maddesi gereğince, Yönetim Kurulu'nun üyelerinin yarısından bir fazlasının yani; üç kişinin hazır olması ile toplanması gerektiği, bunun aksine eksik nisapla yapılan toplanma ile alınan kararın yok hükmünde olduğu...” Yargıtay 11. HD, 19.01.2004 tarih ve E. 2003-5611, K. 2004-313 sayılı kararı (Sinerji Mevzuat ve İhtihat Programı). Benzer Yargıtay kararları için bakınız; Şükrü Yıldız, “Anonim Ortaklıkta Yönetim Kurulunun Toplantı Yetersayısı ve Yargıtay Kararları”, **XVIII. Ticaret Hukuku ve Yargıtay Kararları Sempozyumu**, Banka ve Ticaret Hukuku Enstitüsü, Ankara, 2001.

üyelerden biri geçerli bir şekilde yapılan toplantı çağrısına rağmen, hiçbir geçerli mazereti olmadığı halde, sırf yönetim kurulunu toplanamaz hale getirmek için toplantılara katılmaktan kaçınabilir. Öğretide ve Yargıtay kararlarında bu gibi davranışlar Türk Medeni Kanununun 2. maddesinin 2. fıkrası anlamında hakkın kötüye kullanılması olarak kabul edilmektedir⁵³.

Yeni Kanun ise anasözleşmede aksine ağırlaştırıcı bir hüküm bulunmadığı takdirde, yönetim kurulunun üye tamsayısının çoğunluğuyla toplanabileceğini açıkça hükme bağlamıştır (TTK m. 390/1). Dolayısıyla Yeni Kanunun, Eski Kanunda yer alan hatalı ifadeyi tekrarlamak yerine, onu düzelterek toplanma ve karar almada kolaylık sağlamayı amaçlamıştır⁵⁴. Bu durumda artık üç üyeli bir yönetim kurulunun iki üyeye, beş üyeli bir yönetim kurulunun üç üyeye, altı üyeli bir yönetim kurulunun ise dört üyeye toplanabilecektir.

Eski Kanunumuza göre kamu tüzel kişilerinin yönetim kurulunda temsiline ilişkin 275. madde hükmü⁵⁵ saklı kalmak üzere, bir üyelik herhangi bir sebeple boşalırsa, yönetim kurulu kanuni şartları taşıyan birini geçici olarak yönetim kurulu üyeliğine seçip, ilk genel kurulun onayına sunabilir⁵⁶. Bu yolla seçilen bir üye, onaya sunulduğu genel kurul toplantısına kadar görev yapar (TTK m. 315/1). Yeni Kanunda buna benzer bir hükme yer verilmiş, ayrıca 363/2'de belirtilen hallerde üyeliğin başkaca bir işleme gerek kalmaksızın kendiliğinden sona ereceği ve bu yolla seçilen bir üyenin genel kurul tarafından onaylanması halinde, selefinin görev süresini tamamlayacağı da açıkça belirtilmiştir (TTK m. 363/1)⁵⁷. Ancak bu hükümde

⁵³ İmregün, **Anonim Ortaklıklar**, s. 212; Özkorkut, **İptal**, s. 52.

Yargıtay 11. HD, 15.10.1993 tarih ve E. 1993-4858, K. 1993-6526 sayılı kararı (Sinerji Mevzuat ve İctihat Programı).

⁵⁴ Tekinalp, **Esaslar**, s.147.

⁵⁵ Yeni Kanunun 334. maddesi bu hükmü karşılamaktadır:

“Devlet, il özel idaresi, belediye ve köy ile diğer kamu tüzel kişilerinden birine, anasözleşmede öngörülecek bir hükümle, pay sahibi olmasalar da, işletme konusu kamu hizmeti olan anonim şirketlerin yönetim kurullarında temsilci bulundurmak hakkı tanınabilir.

Birinci fıkrada yazılı şirketlerde pay sahibi olan kamu tüzel kişilerinin yönetim kurulundaki temsilcileri, ancak bunlar tarafından görevden alınabilir.

Kamu tüzel kişilerinin yönetim kurulundaki temsilcileri, genel kurul tarafından seçilen üyelerin hak ve görevlerini haizdir. Kamu tüzel kişileri, şirket yönetim kurulundaki temsilcilerinin bu sıfatla işledikleri fiillerden ve yaptıkları işlemlerden dolayı şirkete ve onun alacaklılarıyla pay sahiplerine karşı sorumludur. Tüzel kişinin rücu hakkı saklıdır.”

⁵⁶ Yönetim kurulu üyeliğini kazanmanın dört farklı yolu bulunmaktadır. Bunlar genel kurul tarafından seçilme (ETK m. 360/1, TTK m. 408/2-b), anasözleşmeyle atanma (TTK m. 339/3), kamu tüzel kişisi tarafından atanma (ETK m. 275, TTK m. 334) ve yönetim kurulu tarafından seçilmedir. Genel kurul tarafından seçilme kural, diğer üç yol ise istisnaidir. İmregün, **Anonim Ortaklıklar**, s. 191-193.

⁵⁷ Kendigelen, Abuzer, **Türk Ticaret Kanunu, Değişiklikler, Yenilikler ve İlk Tespitler**, XII Levha Yayınları, İstanbul, 2012, s. 255; Genel kurul seçilenin üyeliğini onaylamazsa, bu karar ileriye etkili olarak hüküm ve sonuç doğurur. Yani üye yönetim kurulunca seçildiği tarihten itibaren genel kurulun bu seçime onay vermediği tarihe kadar yönetim kurulu üyesi sıfatını haiz sayılır. Çamoğlu (Poroy/Tekinalp), a.g.e., s. 280.

yönetim kurulunun tek kişiden oluşması halinde bu üyelik herhangi bir şekilde boşalır ne olacağına ilişkin herhangi bir düzenleme yapılmamıştır. Öğretide de haklı olarak savunulduğu gibi Kanunda, tek kişilik yönetim kurulları bakımından üyenin görevinin sona ermesinden itibaren genel kurulun toplanmasına kadar geçecek sürede görev yapmak üzere yedek üye seçimi yapılması zorunlu tutulmalıydı⁵⁸.

Eski ve Yeni Kanunda her ne kadar “bir üyeliğin” boşalması halinde yönetim kurulunun bunun yerine seçim yapabileceği öngörülse de, öğretide, toplantı yeter sayısını sağlıyor olabilmek şartıyla birden fazla üyeliğin boşalması halinde de yönetim kurulunun bu boş yerleri doldurabileceği ileri sürülmektedir⁵⁹. Anasözleşmede aksine ağırlaştırıcı bir hüküm bulunmuyorsa yönetim kurulu üye tamsayısının çoğunluğuyla toplanıp, kararlarını toplantıda hazır bulunanların çoğunluğuyla alabileceğine göre (TTK m. 390/1) beş üyeli bir yönetim kurulunda iki üyelik boşalır geri kalan üç üye bu boşlukları doldurmak için toplanıp seçim yapabilecektir.

Üç üyeli bir yönetim kurulunun ancak üç üyeyle toplanabileceğini içtihat eden Yargıtay, Eski Kanun döneminde üç kişilik yönetim kurulunda, bir üyeliğin boşalması halinde kalan iki üyenin Kanunun 315. maddesinin 1. fıkrası uyarınca toplanıp, boşalan üyelik için seçim yapabileceğine karar vermiştir⁶⁰.

2.2.1.4.2. Karar Yetersayısı

Anasözleşmede aksine bir düzenleme bulunmadığı takdirde yönetim kurulu kararları toplantıda hazır bulunan üyelerin çoğunluğuyla alınır (ETK m. 330/1, TTK m. 390/1). Bu durumda üç üyenin hazır bulunduğu bir yönetim kurulunda karar yetersayısı ikidir. Beş üyede çoğunluk üç, altı üyede ise, dördür. Bu nisap esas sözleşme ile ağırlaştırılabilir, ancak hafifletilemez⁶¹.

Yönetim kurulu toplantılarında her üyenin bir oy hakkı bulunmaktadır⁶². Yönetim kurulunda oylama, kural olarak, açık olarak yapılır; ancak gerekliyse oylamanın gizli yapılmasına da karar verilebilir⁶³.

Öğretide, kanuni bir yasak söz konusu olmadığı için çekimser oy kullanılabilir, ancak bu oyların karar nisabı açısından olumsuz sayılması gerektiği ileri

⁵⁸ Mehmet Bahtiyar, “Türk Ticaret Kanunu Tasarısının Dili İle Bazı Hükümlerinin Değerlendirilmesi”, **Türkiye Barolar Birliği Dergisi**, Sayı:61, (2005), s. 74.

⁵⁹ İzmirli, a.g.e., s. 46-47; Çamoğlu (Poroy/Tekinalp), a.g.e., s. 280; Pulaşlı, a.g.e., s. 302.

⁶⁰ Yargıtay 11. HD, 08.02.1990 tarih ve E. 1989-5478, K. 1990-708 sayılı kararı (Sinerji Mevzuat ve İctihat Programı).

⁶¹ Tekinalp, **Esaslar**, s.148.

⁶² Özkorkut, **İptal**, s. 51; Bahtiyar, **Ortaklıklar Hukuku**, s. 168; Uysal, a.g.m., s. 327; Çamoğlu (Poroy, Tekinalp), a.g.e., s. 270.

⁶³ Bahtiyar, **Ortaklıklar Hukuku**, s. 168; Çamoğlu (Poroy, Tekinalp), a.g.e., s. 270.

sürülmektedir⁶⁴. Buna karşılık öğretide ancak kabul veya ret şeklindeki oyların kesinlikle belirlenebileceği bu nedenle çekimser oy kullanılmasının yerinde olmadığını savunan görüşler de bulunmaktadır⁶⁵.

Yönetim kurulu üyeleri birbirlerini temsilen oy veremeyecekleri gibi toplantılara vekil aracılığıyla da katılamazlar (ETK m.330/1, TTK m. 390/2). Bu nedenle öğretide geçerli bir mazeret nedeniyle toplantıya katılmayan üyenin, gündemdeki maddelere ilişkin görüşlerini ve oyunu yazılı olarak bildirmesinin mümkün olduğu ileri sürülmektedir⁶⁶. Bu durumda gönderilen görüşler ve oy tutanağa geçirilmeli ve karar yetersayısının tespitinde nazara alınmalıdır. Ancak toplantıya bizzat katılma şartı olduğundan, üyelerin oylarını yazılı olarak gönderemeyecekleri de savunulmaktadır⁶⁷.

Oylar eşit olduğu takdirde o konu gelecek toplantıya bırakılır. İkinci toplantıda da eşitlik olursa söz konusu öneri reddedilmiş sayılır (ETK m. 330/1, TTK m. 390/1). Görüldüğü gibi Kanunumuzda oyların eşit olması durumunda başkanın görüşüne üstünlük tanınmamaktadır. Hâlbuki İsviçre Borçlar Kanununa göre aksi anasözleşmede öngörülmemişse, yönetim kurulu başkanının oyu üstündür (m. 713/3). Eski Kanun döneminde öğretide, yönetim kurulu başkanının oyuna üstünlük tanımak amacıyla anasözleşmeye hüküm koyulabileceği ileri sürülmekteydi⁶⁸. Bu görüştekiler, yönetim kurulu başkanını yönetim kurulu üyeleri seçtiğine göre, kurulun daha aktif bir biçimde çalışabilmesine olanak sağlamak amacıyla, başkana üstün oy hakkı tanımının yerinde olduğunu savunmaktaydılar⁶⁹. Ancak anasözleşmeye bu yönde bir hüküm koymanın mümkün olmadığını, Eski Kanunun 330. maddesindeki ifadelerin buna engel olduğunu; yani hiçbir şekilde başkanın görüşüne üstünlük tanınamayacağını ileri süren görüşler de mevcuttu⁷⁰. Yeni Ticaret

⁶⁴ Uysal, a.g.m., s. 327; Çamoğlu (Poroy, Tekinalp), a.g.e., s. 270; Bahtiyar, **Ortaklıklar Hukuku**, s. 168.

⁶⁵ Çevik, **Anonim Şirketler**, s. 504.

Ancak Çevik başka bir eserinde çekimser oyların ret etkisi yaratacağını ileri sürmüştür. Çevik, **Uygulamada Şirketler Hukuku**, s. 416.

⁶⁶ Bahtiyar, **Ortaklıklar Hukuku**, s. 168; Çamoğlu (Poroy, Tekinalp), a.g.e., s. 270; Uysal, a.g.m., s. 327.

Çevik'e göre bu imkân ancak anasözleşmede böyle bir düzenleme olması şartıyla kullanılabilir. Çevik, **Uygulamada Şirketler Hukuku**, s. 416.

⁶⁷ Oğuz İmregün, "Anonim Ortaklıklarda Yönetim Kurulu Toplantı ve Karar Yetersayıları ve Yönetim Kurulu Kararlarına Karşı Başvuru Yolları", **Prof. Dr. Hayri Domaniç'e 80. Yaş Günü Armağanı**, 1.Cilt, Beta, İstanbul, 2001, s. 283, (Makale).

⁶⁸ Yaşar Karayalçın, "Anonim Şirket Yönetim Kurullarında Başkanın Üstün Oyu", **BATİDER**, Cilt:5, Sayı:3 (1970), s. 526 vd.; İmregün, **Anonim Ortaklıklar**, s. 212; Tekil, a.g.e., s. 133; Pulaşlı, a.g.e., s. 316; Çamoğlu (Poroy, Tekinalp), a.g.e., s. 271; Sami Karahan, a.g.m., s.184; Çevik, **Uygulamada Şirketler Hukuku**, s. 415; Uysal, a.g.m., s. 328.

⁶⁹ Pulaşlı, a.g.e., s. 316.

⁷⁰ Çevik, **Anonim Şirketler**, s. 506; Domaniç, **Anonim Şirketler**, s. 402-404; Hüseyin Ülgen, "Anonim Ortaklıklarda Genel Kurulun Başkanının Üstün Oyu", **BATİDER**, Cilt:6, Sayı:4, (1972), s. 667 vd.

Kanununda ise emredici hükümler ilkesi (TTK m. 340), 390. maddedeki ifade ile anasözleşme yoluyla başkanın oyuna üstünlük tanımayı tamamen engellemektedir⁷¹

Buna karşın Yeni Kanunda, limited şirketlerdeki müdürler kurulunda kararların çoğunlukla alınabileceği, eşitlik halinde başkanın oyunun üstün sayılacağı düzenlenmiştir (TTK m. 624/3). Aynı düzenlemeye anonim şirketlerin yönetim kurulu bakımından yer verilmemesinin nedenini anlayamamaktadır.

2.2.1.4.3. Toplantı ve Karar Yetersayısının Anasözleşmeyle Değiştirilmesi

Eski Ticaret Kanunu döneminde şirket anasözleşmesinde aksine bir düzenleme bulunmadığı takdirde toplantı ve karar yetersayıları açısından 330. madde hükmü uygulama alanı bulmaktaydı. Öğretide ise, toplantı ve karar yetersayıları bakımından, anasözleşme hükümlerinin yalnızca ağırlaştırıcı bir nitelik taşıyabileceği, kanunda gösterilen yetersayıların asgari sınır bakımından emredici nitelikte olduğu savunulmaktaydı⁷². Bu görüşün kabulü kanunda gösterilen yetersayıları azaltan anasözleşme hükümlerinin geçersiz sayılmasını gerektirmekteydi. Ancak bu görüşün aksi de savunulmaktaydı⁷³. Söz konusu görüşe göre 330. maddede “aksine hüküm olmadıkça” sözcükleri kullanılmadığı ve başka herhangi bir unsur veya sınırlamaya yer verilmediğinden, Kanunda belirtilen asgari sayının altına düşmemek koşuluyla anasözleşmede toplantı yetersayısını hafifleten bir düzenlemeye yer vermek de mümkün olmalıydı⁷⁴.

⁷¹ Tekinalp, **Esaslar**, s.148; Karasu, a.g.e., s. 150. Ayrıca Limited şirketler açısından krş. TTK m.624.

⁷² Çamoğlu (Poroy, Tekinalp), a.g.e., s. 268-269; Pulaşlı, a.g.e., s. 313.

⁷³ Eriş, a.g.e., s. 263.

⁷⁴ Eriş, a.g.e., s. 263; Domaniç, **Anonim Şirketler**, s. 401.

Yargıtay 11. Hukuk Dairesi de bu konuyla ilgili olarak bir karar vermiştir. Karara göre: “TTK.nın 330/1. maddesi hükmünün emredicilik vasfı ile yine bu maddede yer alan “Esas mukavelede aksine hüküm olmadıkça” ibaresinin bu nitelikteki hükümlerle nasıl bağdaştırılacağına irdelenip, yorumlanmasını gerektirmektedir. Ne var ki, bu inceleme ve yorum yapılırken bu madde sadece tek başına değil, anonim şirketlerde yönetim kurulu üye sayısını belirleyen aynı Yasanın 312. maddesi hükmü ile birlikte ele alınarak değerlendirilmesi zorunludur. Zira bu kurulun oluşumunu düzenleyen anılan maddenin ilk fıkrasında, yönetim kurulunun en az, 3 kişiden oluşacağı belirtilerek bu husus açık ve emredici bir şekilde hükme bağlanmış bulunmaktadır. Bu durumda her iki hükmün birlikte değerlendirilmesinde, TTK. 330/1. maddesindeki emredicilik vasfının 3 kişilik yönetim kurulu bakımından öngörüldüğünün kabulü gerekmektedir. Diğer bir deyişle, anonim şirket ana sözleşmesinde yönetim kurulu üye sayısı asgari olan 3 kişi olarak belirlenmişse, bunun aksine ana sözleşme de yapılamayacağından, toplantı yeter sayısının da yarıdan bir fazlası kuralı uyarınca 3 olacağı kuşkusuzdur. Böyle değil de, dava konusu uyuşmazlıkta olduğu gibi ana sözleşme ile yönetim kurulu üye sayısı 5, 7 ve 9... kişi olarak belirlenerek TTK.nın 312. maddesinde belirlenen asgari sayının üzerine çıkıldığında, TTK.nın 330/1. maddesinde öngörülen aksinin ana sözleşme ile kararlaştırılabileceği hükmünden yararlanılarak, toplantı yeter sayısının “yarıdan bir fazlası” ilkesine aykırı olarak çoğunluk, yani “yarıdan fazla” ilkesinin benimsenebileceğinin ve bu benimsemenin emredici hükme aykırılık teşkil etmeyeceğinin kabulü şirketler uygulamasında şirketin çalışabilirliği bakımından menfaatler dengesine uygun düşeceği gibi, yine şirketler hukukundaki ana prensip olan “çoğunluk kararı ile yönetilme” ilkesine de ters düşmeyecektir. Zira bir ana sözleşme

Yeni Ticaret Kanunu ise belirlediği toplantı ve karar yetersayılarının, anasözleşmede “ağırlaştırıcı” bir hüküm bulunmadığı sürece geçerli olduğunu düzenlemiştir (TTK m. 390/1). Dolayısıyla Yeni Kanun yukarıda zikredilen tartışmayı birinci görüş lehine çözümlenerek anasözleşme yoluyla toplantı ve/veya karar yetersayılarının yalnızca artırılmasına imkân tanımış; azaltılmasını ise yasaklamıştır. Zira Kanunda yer alan hüküm, toplantı ve karar yetersayılarının aşağı haddini göstermek bakımından emredici bir nitelik taşımaktadır⁷⁵. Yine ilgili hükmün gerekçesine göre yönetim kurulunun azınlığı oluşturan sayıda üyenin varlığıyla toplanabilmesi bir yandan kurul kavramına aykırı düşmektedir, diğer yandan da azınlıkta kalan üyelerle toplanabilen bir yönetim kurulunun içerideki üyelerinin çoğunluğuyla karar verebilmesi, genel kurulun seçimiyle oluşan organ kavramıyla bağdaşmamaktadır. Dokuz üyeden oluşan bir yönetim kurulunun üç üyeye toplanıp, iki üyenin olumlu oyuyla karar alabilmesi bu nedenle kabul edilemez bir durumdur. Ayrıca bir teklifin imzalanması yoluyla (TTK m. 390/5) ve elektronik ortamda (TTK m. 1527/1) yönetim kurulunun karar almasına olanak sağlandığından, azınlıkta kalan üyelerle yönetim kurulunun toplanmasına imkân vermek tutarlı bir çözüm olarak da değerlendirilemez.

2.2.1.5. Yönetim Kurulu Üyelerinin Yönetim Kurulu Toplantılarında Kendilerini Temsil Ettirip Ettiremeyeceği Sorunu

Yönetim kurulu üyeleri birbirlerini temsilen oy veremeyecekleri gibi, toplantılara vekil aracılığıyla da katılamazlar (ETK m.330/1, TTK m. 390/2). Öğretide de ifade edildiği gibi bu hüküm yönetim kurulu üyeliğinin üyenin şahsına sıkı sıklıya bağlı bir görev olmasının sonucudur⁷⁶. Ancak bu hükmün geçerli bir mazereti olup da toplantıya katılamayan üyenin durumunu ağırlaştırdığı da ortadadır. Yeni Kanun bu zorluğu ortadan kaldırmak için anasözleşmede düzenlenmiş olması şartıyla, yönetim kurulu toplantıları tamamen elektronik ortamda yapılabileceğini, bazı üyelerin fiziken mevcut buldukları bir toplantıya bir kısım üyelerin elektronik ortamda katılmasının mümkün olduğunu kabul etmiştir (TTK m. 1527/1).

ile değiştirilemeyecek olan emredici husus, şirketin çoğunlukla yönetilmesine ilişkin ana kuraldır. Davanın dayanağı olan ana sözleşmede ise bu emrediciliğe aykırı bir hüküm bulunmamaktadır.” Yargıtay 11. HD, 05.04.2001 tarih ve E. 2001-2366, K. 2001-3127 sayılı kararı (Sinerji Mevzuat ve İçtihat Programı). Benzer kararlar için bakınız; Yargıtay 11. HD, 19.04.2001 tarih ve E. 2001-2780, K. 2001-3343 sayılı kararı.

İmregün'e göre ise, anasözleşmeyle toplantı yetersayısı hem artırılabilir hem de azaltılarak “mutlak çoğunluk” esası kabul edilebilir. Hatta bu yetersayısının “mutlak çoğunluğun” altına indirilebilmesi de mümkündür. Ancak yönetim kuruluna özgü olanlar ve şirketle pay sahipleri arasındaki ilişkileri düzenlemeye yönelik kararlarda, ancak mutlak çoğunluk esasının kabulü mümkündür. İmregün, Makale, s. 286.

⁷⁵ Tekinalp, **Esaslar**, s.148.

⁷⁶ Çamoğlu, a.g.e., s. 79.

Elektronik ortamda oy kullanabilmek için, şirketin bu amaca özgülenmiş bir internet sitesine sahip olması, ortağın bu yolda istemde bulunması, elektronik ortam araçlarının etkin katılmaya elverişliliğinin bir teknik raporla ispatlanıp bu raporun tescil ve ilan edilmesi ve oy kullananların kimliklerinin saklanması ise şarttır (TTK m. 1527/3). Dolayısıyla Kanun mazereti bulunan yönetim kurulu üyelerinin de mazeretlerine rağmen toplantıya katılmalarına imkân sağlayacak düzenlemelere yer vermiştir.

Anasözleşmede yönetim kurulu toplantısının elektronik ortamda yapılabileceği öngörülmemişse veya öngörülmesine rağmen henüz teknik alt yapı oluşturulamamışsa yahut üyenin geçerli mazereti, elektronik ortam üzerinden yapılan toplantıya katılmasına engelse, gündem maddelerine ilişkin görüşlerini ve oyunu yazılı olarak yönetim kuruluna bildirmesi ise mümkündür. Ancak bu bildirim toplantıdan önce yapılmalı ve tutanağa geçirilmelidir.

Öğretide vekâleten kullanılan oyların hukuken geçersiz sayılacağı ileri sürülmektedir⁷⁷.

2.2.1.6. Yönetim Kurulu Üyelerinin Toplantıya Katılma Yasağı

Yönetim kurulu üyesi, kendisinin veya 349. maddede sayılan yakınlarının menfaatlerini ilgilendiren konuların yönetim kurulundaki görüşmelerine katılmaz. Görüşmelere katılmama, öncelikle o husustaki toplantılara katılmamayı ve oy kullanamamayı da kapsar⁷⁸. Eski Kanunun 349. maddesinde sayılan yakınlar; üyenin alt soy veya üst soyu, eşi ve 3. dereceye kadar (bu derece dâhil) kan ve kayın hısımlarıdır. Böyle bir durum müzakere konusu olunca ilgili üye durumu kurula bildirmeye ve durumu o toplantının tutanağına yazdırmaya mecburdu (ETK m. 332/1). 332. maddenin son fıkrasına göre bu yasağa aykırı davranış sonucunda şirketin zarar görmesi halinde, ilgili üye bu zararı tazmin etmek mecburiyetindeydi (ETK m. 332/3)⁷⁹.

Öğretide ise, bu yasağın tüzel kişilerin anonim şirket yönetim kurulundaki temsilcilerinin, temsilcisi buldukları tüzel kişilikle anonim şirket arasında yapılacak iş ve işlemlere ilişkin görüşmeleri de kapsadığı savunulmaktaydı⁸⁰.

⁷⁷ Kendigelen, age, s. 277, 278; Çevik, **Uygulamada Şirketler Hukuku**, s. 413.

⁷⁸ Çamoğlu, a.g.e., s. 89.

⁷⁹ Öğretide, bu hükümde düzenlenen sorumluluk haline ilişkin olarak iki fikrin savunulabileceği, bunlardan birincisinin, burada özel bir sorumluluk halinin öngörülmüş olduğu; ikincisinin ise aslında bu hükümle Eski Kanunun 336. maddesinin 5. bendi anlamında yönetim kurulu üyelerinin üzerine bir görevin yüklenmiş olduğudur. Çamoğlu, a.g.e., s. 90-92.

⁸⁰ Ünal Tekinalp, **Anonim Ortaklıkların Yönetim Kurullarında Tüzel Kişilerin Temsili**, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırmaları Enstitüsü Yayın No:51, Ankara 1965, s.136-137; Haluk Tandoğan, "Hükmi Şahısların Anonim Şirket İdare Meclisinde Temsili", **BATİDER**, Cilt:1, Sayı, 1, (1961),

Ayrıca hakkında yönetim kurulu toplantısına katılma yasağı bulunan üyenin toplantı ve karar yetersayılarının belirlenmesinde nazara alınmayacağı da ileri sürülmektedir⁸¹.

Yeni Kanunun konuyu düzenleyen 393. maddesine göre ise, yönetim kurulu üyesi, kendisinin şirket dışı kişisel menfaatiyle veya alt ve üst soyundan birinin ya da eşinin yahut üçüncü derece dâhil üçüncü dereceye kadar kan ve kayın hısımlarından birinin, kişisel ve şirket dışı menfaatiyle şirketin menfaatinin çatıştığı konulara ilişkin müzakerelere katılamaz. Görüldüğü gibi Yeni Kanunda şirketle üye veya üye yakınının menfaat çatışmasının, “*kişisel*” ve “*şirket dışı*” olması gerektiği vurgulanmıştır. İlgili maddenin gerekçesinde “*kişisel*” sözcüğüyle bizzat üyeye veya yakınına yönelik, onları konu alan ve onlarla ilgili bulunan bir menfaatin kastedildiği, yoksa bir topluluğa ait olup da kişinin de yararlanabileceği bir kazanç, bir avantaj veya bir zararın önlenmesi gibi hallerin kişisel sayılmayacağı belirtilmiştir. Yine gerekçeye göre menfaat “*şirket dışı*” olmalıdır, yoksa bir üye kendisinin, eşinin alt veya üst soyundan birinin bir şirket görevine seçimi, atanması, görevden alınması, yolluk belirlenmesi gibi “*şirketi ilgilendiren*” bir işle ilgili müzakerelere katılabilir⁸².

Yeni Kanun bu yasağın yönetim kurulu üyesinin müzakereye katılmamasının dürüstlük kuralının gereği olan durumlarda da uygulanacağını düzenlemiştir. Örneğin bir ortağın boşandığı eşinin veya nişanlısının kişisel ve şirket dışı menfaatiyle, şirketin menfaatinin çatıştığı konulara ilişkin müzakerelere katılamaması, dürüstlük kuralları gereği ileri sürülebilir. Kanuna göre yasağın uygulama alanına ilişkin olarak tereddüt uyanan hâllerde, kararı yönetim kurulu verir; bu oylamaya ilgili üye katılamaz (TTK m. 393/1). İlgili maddenin gerekçesinde, anonim şirket organları arasında astlık üstlük ilişkisi bulunmadığından, yönetim kurulunun

s. 30-31; Mehmet HELVACI, **Anonim Ortaklıkta Yönetim Kurulu Üyesinin Hukuki Sorumluluğu**, 2. b., Beta, İstanbul 2001, s. 56; Eriş, a.g.e., s. 277.

Eski Ticaret Kanununun 312. maddesinin 2. fıkrasına göre şirkette pay sahibi olan bir tüzel kişi, yönetim kurulu üyesi olarak seçilemiyor; ancak tüzel kişinin temsilcisi olan gerçek kişiler yönetim kuruluna üye seçilebiliyordu. Yeni Ticaret Kanununun 359. maddesinin 2. fıkrasına göre ise bir tüzel kişinin yönetim kuruluna üye seçilebilmesi mümkündür. Bu durumda tüzel kişiyle birlikte, tüzel kişi adına, tüzel kişi tarafından belirlenen, sadece bir gerçek kişi de ticaret siciline tescil ve ilan olunur; ayrıca, tescil ve ilanın yapılmış olduğu, şirketin internet sitesinde hemen açıklanır. Tüzel kişi adına sadece, bu tescil edilmiş kişi toplantılara katılıp oy kullanabilir. Bu hüküm sayesinde tüzel kişilerin yönetim kuruluna üye olarak seçilebilmelerinin önü açılmıştır. Böylelikle tüzel kişilerin gerçek kişi temsilcilerinin arkasına saklanarak yönetim kurulu üyeliğine ilişkin sorumluluklardan kaçması engellenebilecektir. Yönetim kurulu üyesi olan tüzel kişi, kendi adına tescil edilmiş bulunan kişiyi her an değiştirebilir (TTK m. 364/1). Bu değişiklik ticaret siciline tescil edilmeli ve şirketin sitesinde derhal açıklanmalıdır.

⁸¹ Sami Karahan, a.g.m., s. 185; Eriş, a.g.e., s. 276.

İmregün'e göre ise, yasaklı üye toplantı yetersayısının belirlenmesinde nazara alınmalı, yalnızca karar yetersayısının belirlenmesi açısından nazara alınmamalıdır. İmregün, **Makale**, s. 287; Domanıç, **Anonim Şirketler**, s. 401.

⁸² Kendigelen, age, s.281.

bu hususa ilişkin olarak verdiği kararların kesin olduğu belirtilmiştir. Bu halde bu uyuşmazlığın genel kurula götürülmesi mümkün değildir. Ancak gerekçede yönetim kurulunun bu husustaki kararına karşı mahkemede dava açılıp açılmayacağını sorununun mahkeme içtihatları yoluyla ve öğreti yardımıyla çözülmesi gerektiği de bildirilmiştir.

Menfaat uyuşmazlığı yönetim kurulu tarafından bilinmiyor olsa bile, ilgili üye bunu açıklamak ve yasağa uymak zorundadır (TTK m. 393/1).

Müzakereye katılmamanın sebebi ve ilgili işlemler yönetim kurulu kararına yazılmalıdır (TTK m. 393/3).

Yasağa aykırı hareket eden yönetim kurulu üyesi ve menfaat çatışması nesnel olarak varken ve biliniyorken ilgili üyenin toplantıya katılmasına itiraz etmeyen üyeler ve söz konusu üyenin toplantıya katılması yönünde karar alan yönetim kurulu üyeleri, bu sebeple şirketin uğradığı zararı tazminle yükümlüdürler (TTK m. 393/2)⁸³. İlgili maddenin gerekçesinde bu sorumluluğun kusur esasına dayandığı ve bir kurul kararı veya eylemi söz konusu olmadığından müteselsil olmadığı da belirtilmiştir.

Öğretide, bu yasağa rağmen üyenin toplantıya katılması halinde alınan kararın geçersizliği için genel hükümlerden de yararlanılabileceği ileri sürülmektedir⁸⁴. Bu halde yasaklı üye toplantı esnasında aldatıcı fiil ve beyanlarda bulunmuşsa Borçlar Kanununda düzenlenen hileye (aldatma) ilişkin hükme başvurulabilir (BK m. 28, TBK m. 36). Yasaklı üye toplantı esnasında kurula karşı maddi veya manevi baskı uygulamışsa ikraha (korkutma) ilişkin hükümlere başvurmak mümkündür (BK m. 29 vd., TBK m. 37 vd.).

Yönetim kurulunun toplantı yapmaksızın karar aldığı hallerde (ETK m. 330/2, TTK m. 390/4) ise ilgili üye, durumunu karar önerisini bildiren kâğıda yazarak belirtmek zorundadır⁸⁵.

2.2.1.7. Yönetim Kurulu Toplantı Tutanaqları

Eski Kanunun 330. maddesine göre yönetim kurulundaki müzakereler, üyeler arasından veya dışarıdan seçilecek bir kâtip aracılığıyla düzenli bir şekilde kayıt altına alınır; yani tutanağa bağlanır. Öğretide yönetim kurulunun belirli bir toplantının veya tüm toplantıların bir banda kaydedilmesine ve daha sonra bu bantların

⁸³ Eski Kanunda böyle bir hüküm yer almamasına rağmen, Domaniç, yasağa uymayan üyeyle beraber yasağı bilen veya öğrenebilir de ilgili üyeyi uyarmayan ve hatta toplantıya katılmaktan men etmeyen diğer üyelerinde müteselsilen sorumlu tutulmaları gerektiğini ileri sürmüştür. Domaniç, **Şerh**, s. 616.

⁸⁴ Çamoğlu, a.g.e., s. 92; Çamoğlu (Poroy/Tekinalp), a.g.e., s. 295.

⁸⁵ Özkorkut, **İptal**, s. 53.

tutanağa dönüştürülmesine karar verebileceği de ileri sürülmektedir⁸⁶. Yine kararların aynen geçirilmesi şartıyla tutanağın, özet olarak da tutulabileceği savunulmaktadır⁸⁷.

Eski Kanuna göre tutanaklar, toplantının sonunda hazır bulunan üyeler tarafından imzalanmalıdır (ETK m. 330). Öğretide toplantıya katılan bir üyenin tutanağı imzalamaktan kaçınması halinde, bu durumun tutanağı imzalayan diğer üyeler tarafından tutanağa yazılıp imzalanmasının, kararın geçerliliğini sağlamak bakımından yeterli olduğu ileri sürülmektedir⁸⁸.

Toplantıda alınan karara muhalif kalan üyeler varsa bunların muhalefet sebepleri de tutanağa yazılmalıdır (ETK m. 330). Karar muhalif kalan üyelerin muhalefet sebeplerini tutanağa kaydettirip imzalamaları, kendilerini sorumluluktan kurtarabilmek açısından önem taşır. Gerçekten bir üyenin yalnızca olumsuz oy vermiş olması kendisini sorumluluktan kurtaramaz⁸⁹. Öğretide olumlu oy vermiş olsa dahi, her üyenin o karara ilişkin yapmış olduğu konuşmanın veya savunduğu görüşün tutanağa geçirilmesini talep edebileceği belirtilmektedir⁹⁰.

Yeni Kanun ise yönetim kurulu toplantı tutanaklarına ilişkin böyle bir hükme yer vermemiş ve 390. maddesinin gerekçesinde bu durumun nedenini, “doğal olanı düzenlemeye ihtiyaç olmadığı” şeklinde ifade etmiştir.

Yönetim kurulu kararlarının geçerliliği, yazılıp imza edilmelerine bağlıdır (ETK m. 330/3, TTK m. 390/5). İmzalar, karar için yeter sayıda olumlu oy kullanan üyeler tarafından atmalıdır. Alınan kararlar, toplantıda hazır bulunan üyelerin adları, toplantı günü, verilen oylar ve diğer açıklayıcı bilgilerle beraber yönetim kurulu karar defterine geçirilmeli ve şirket temsilcileri tarafından imzalanmalıdır (ETK m. 78.) Bu hükmün Yeni Kanunda karşılığı ise bulunmamaktadır.

⁸⁶ Çamoğlu (Poroy/Tekinalp), a.g.e., s. 269; Uysal, a.g.m., s. 326.

⁸⁷ İmregün, **Anonim Ortaklıklar**, s. 213.

⁸⁸ İmregün, **Anonim Ortaklıklar**, s. 215; Özkorkut, **İptal**, s. 93.

İmregün'e göre bu halde durum tutanağı imzalamaktan kaçınan üyeye yazılı olarak bildirilmelidir. İmregün, s. **Anonim Ortaklıklar**, 215.

Özkorkut ise bu bildirim kararın geçerliliğini sağlamak bakımından gerekli olmadığını savunmaktadır. Özkorkut, **İptal**, s. 93, dn. 20.

İmregün bir başka eserinde, yönetim kurulu üyesinin toplantı tutanağını imzalamaktan kaçınması halinde, durumun saptanması için toplantıya bir noterin çağrılmasının isabetli olacağını belirtmiştir. İmregün, Makale, s. 287.

⁸⁹ Özkorkut, **İptal**, s. 52; Uysal, a.g.m., s. 326; Bahtiyar **Ortaklıklar Hukuku**, s. 168-169; Çevik, **Uygulamada Şirketler Hukuku**, s. 416.

Hatta toplantıya çağrıldığı halde geçerli bir mazereti olmaksızın toplantıya katılmayan üye dahi, bazı şartlar altında bu toplantıda alınan kararlardan sorumlu tutulabilmesi mümkündür. Bu hususta bakınız; dn. 21.

⁹⁰ Bahtiyar, **Ortaklıklar Hukuku**, s. 168-169; Çamoğlu (Poroy/Tekinalp), a.g.e., s. 269.

1.1.2. Yönetim Kurulunun Elektronik Ortamdaki Toplantıları

Anasözleşmede düzenlenmiş olması şartıyla, anonim şirket yönetim kurulu toplantıları tamamen elektronik ortamda yapılabileceği gibi (sanal –virtüel-toplantı)⁹¹, bazı üyelerin fiziken mevcut buldukları bir toplantıya bir kısım üyelerin elektronik ortamda katılması da (online katılımlı toplantı)⁹² mümkündür. Bu hâllerde Kanunda veya anasözleşmede öngörülen toplantı ve karar yetersayılarına ilişkin hükümler aynen uygulanır (TTK m. 1527/1, 390/1)⁹³.

Elektronik ortamda oy kullanabilmek için, şirketin bu amaca özgülenmiş bir internet sitesine sahip olması, ortağın bu yolda istemde bulunması, elektronik ortam araçlarının etkin katılmaya elverişliliğinin bir teknik raporla ispatlanıp bu raporun tescil ve ilan edilmesi ve oy kullananların kimliklerinin saklanması şarttır (TTK m. 1527/3). Kimliklerin saklanmasına ilişkin bu koşulun yerinde olduğunu söylemek mümkün değildir. Zira daha önce belirttiğimiz gibi bazı durumlarda oylamanın gizli yapılmasına karar verilebilmektedir. Bu halde gizliliği sağlamak mümkün olmayacaktır.

Anasözleşme gereği, yönetim kurulu bu yolla oy kullanmanın bütün şartlarını gerçekleştirmek ve ortağa gerekli bütün araçları sağlamak zorundadır (TTK m. 1527/4).

Elektronik ortam üzerinden yönetim kurulu toplantısının yapılması ve karar alınmasının yanı sıra, genel kurula da elektronik ortamda katılma, öneride bulunma, görüş açıklama ve oy verme mümkündür (TTK m. 1527/5). Dolayısıyla yeni kanun döneminde yönetim kurulu toplantılarında güvenli e-imza ve e-posta ile karar alınması mümkündür (TBK md.14, TTK md.18/3)⁹⁴.

Elektronik ortamı kullanmak isteyen ortaklar, pay sahipleri ve yönetim kurulu üyeleri elektronik posta adreslerini şirkete bildirmekle yükümlüdürler (TTK m. 1528).

Elektronik ortamda verilen oyun gerçek sahibi tarafından kullanılmasına ve

⁹¹ Bu nitelendirme için bakınız; Fatih Bilgili, “İnternet ve Anonim Ortaklık Genel Kurul Toplantısı”, **Prof. Dr. Necip Kocayusufpaşaoğlu İçin Armağan**, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2004, s. 574; Şaban Kayıhan, “Anonim Ortaklıklarda Genel Kurul ve İnternet”, **Prof. Dr. Necip Kocayusufpaşaoğlu İçin Armağan**, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2004, s. 621; Mehmet Emin Bilge, “Anonim Ortaklık Genel Kurullarına İnternet Aracılığıyla Katılım”, **Ünal Tekinalp’e Armağan**, C. 1 Ticaret Hukuku, Beta, İstanbul, s. 224.

Bu tür toplantılarda her şey internet üzerinden gerçekleştirilmekte ve katılımcılar fiziki bir mekânda fiili olarak hazır bulunma zorunluluğundan kurtulmaktadır.

⁹² Bu nitelendirme için bakınız; Bilgili, a.g.m., s. 574-575; Kayıhan, a.g.m., s. 621.

Bilge ise bu tür toplantıyı “İnternet Destekli Toplantı” olarak adlandırmaktadır. Bilge, a.g.m., s. 225.

⁹³ Kendigelen, age, s.277.

⁹⁴ Tekinalp, **Esaslar**, s.149.

uygulamaya ilişkin kurallar Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından çıkarılacak bir tebliğle düzenlenecektir (TTK m. 1527/6)⁹⁵.

Bilişim teknolojisinde yaşanan gelişmelerin, Yeni Kanunla ticaret hukuku alanına aktarılması gerçekten önemli bir değişimdir. Yönetim kurulu toplantılarının online katılımı veya sanal bir biçimde yapılabilmesi hem bu toplantılara katılımı artıracak hem de para ve zaman kaybının önüne geçmiş olacaktır⁹⁶. Ancak yaşana-bilecek teknik arızalar toplantılar açısından pek çok sorunu da beraberinde getire-bilecek nitelikte olduğundan⁹⁷, gerekli teknik alt yapının sağlanabilmesi en önemli husus olacaktır⁹⁸.

2.3. Yönetim Kurulunun Toplantı Yapmaksızın Karar Alması

Eski Kanun döneminde yönetim kurulunun kararlarını kural olarak toplantı yapmak suretiyle alırdı⁹⁹. Ancak üyelerden hiç biri toplantı talebinde bulunmadıkça yönetim kurulu kararları, içlerinden birinin belirli bir hususa dair yaptığı teklife diğerlerinin yazılı onaylarını alma yoluyla da alınabilirdi (ETK m. 330/2).

Yeni Kanun ise, m. 390/4'de bu hususu şu şekilde düzenlemiştir:

“Üyelerden hiçbiri toplantı yapılması isteminde bulunmadığı takdirde, yönetim kurulu kararları, kurul üyelerinden birinin belirli bir konuda yaptığı, karar şeklinde yazılmış önerisine, en az üye tam sayısının çoğunluğunun yazılı onayı alınmak suretiyle de verilebilir. Aynı önerinin tüm yönetim kurulu üyelerine yapılmış olması bu yolla alınacak kararın geçerlilik şartıdır...”

Dolayısıyla kanuna göre “elden dolaştırma”¹⁰⁰ yoluyla karar alınabilmesi için, üyelerden hiç birinin teklife ilişkin müzakere yapılması talebinde bulunmaması gerekmektedir. Ayrıca teklif, tüm yönetim kurulu üyelerinin bilgisine sunulmuş da olmalıdır. Bu nedenle öğretilerde elden dolaştırma yoluyla alınacak kararlarda toplantı yetersayısının oybirliği olduğu ileri sürülmektedir¹⁰¹. Bazı yazarlar ise burada bir

⁹⁵ Hükümün 6335 sayılı Kanun ile değiştirilmeden önceki halinde konunun yönetmelik ile düzenleneceği belirtilmekteydi.

⁹⁶ Bu tür toplantıların diğer faydaları için ayrıca bakınız; Bilgili, s. 575, 583-584; Kayıhan, s. 616-620.

⁹⁷ Kayıhan, a.g.m. s. 628; Bilgili, a.g.m., s. 581-582.

⁹⁸ <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/08/20120829-10.htm>.

⁹⁹ İmregün'e göre, bazı durumlarda yönetim kurulunun toplantı yapma zorunluluğu bulunmaktadır. Eski Kanunun “Son yıllık bilançodan esas sermayenin yarısının karşılıksız kaldığı anlaşılırsa, idare meclisi derhal *toplana*arak durumu umumi heyete bildirir.” diyen hükmü, bu zorunluluğu göstermektedir (ETK m. 324/1). İmregün, **Anonim Ortaklıklar**, s. 209.

¹⁰⁰ Kavram için bakınız; Çamoğlu (Poroy, Tekinalp), a.g.e., s. 270; Tekinalp, **Esaslar**, s.148. Teoman, burada önceden hazırlanmış bir kararın imzalanmak üzere üyeler arasında dolaştırılması kaçınılmaz olmadığı için bu nitelermeyi benimsemediğini ifade etmektedir. Yazara göre “yönetim kurulunun toplantı yapmaksızın karar alması” ya da “önerinin yazılı olarak kabulü suretiyle karar alınması” deyimleri bu kurumu çok daha iyi ifade etmektedir. Ömer Teoman, “Anonim Ortaklıkta Yönetim Kurulunun Toplantı Yapmaksızın Karar Alması (TTK. m. 330, f.2)”, **Otuz Yıl Ticaret Hukuku -Tüm Makalelerim-**, Cilt: II 1982-2001, Beta, İstanbul, 2001, s. 489.

¹⁰¹ Çamoğlu, a.g.e., s. 79; Uysal, a.g.m., s. 332; Çamoğlu (Poroy, Tekinalp), a.g.e., s. 270.

toplantı söz konusu olmadığından, toplantı yetersayısından bahsedilemeyeceğini, yalnızca önerinin tüm kurulun üyelerine yöneltilmesi gerektiğini savunmaktadırlar¹⁰². Yine öğretilerde karar şeklinde yazılmış önerinin tüm yönetim kurulu üyelerinin bilgisine sunulmuş olduğunun karar metninden anlaşılabilmesi gerektiği de savunulmaktadır. Yani karar metninde her üyenin önerinin kendisine ulaştığını gösteren imzasının bulunması şarttır. Karar şeklinde yazılan öneri üyenin bilgisine sunulduğu halde, bir üye imza atmamakta ısrar ederse, bu durumun tutanağa bağlanmasının imza yerini tutacağı da ileri sürülmektedir¹⁰³.

Yeni Kanun elden dolaştırma yoluyla alınan kararların, üye tam sayısının çoğunluğunun onayını gerektirdiğini açıkça düzenlemiştir. Eski Kanunun bu hususta açık bir düzenleme içermemesi öğretilerde bu hususa ilişkin tartışmaların doğmasına neden olmuştu. Bir görüş¹⁰⁴, karar yetersayısının üye tam sayısının yarısının bir fazlası (veya üye tamsayısının çoğunluğu) olduğunu savunurken; bir diğer görüş¹⁰⁵, oybirliğinin gerekli olduğunu savunmaktaydı. Yeni Ticaret Kanunu bu tartışmaya birinci görüş lehine son vermiştir¹⁰⁶.

Yine Yeni Kanuna göre, onayların aynı kâğıtta bulunması şart değildir; ancak onay imzalarının bulunduğu kâğıtların tümünün yönetim kurulu karar defterine yapıştirılması veya kabul edenlerin imzalarını içeren bir karara dönüştürülüp karar defterine geçirilmesi, kararın geçerliliği için gereklidir (TTK m. 390/4).

Öğretilerde yönetim kurulunun bu yolla karar almasının istisnai bir nitelik taşıdığı savunulmaktadır. Bu hükme ancak yönetim kurulunun toplanmasının imkânsız olduğu hallerde başvurulmalıdır¹⁰⁷.

Yönetim kurulunun toplantı yapmaksızın karara aldığı hallerde, bir üye Eski Kanunun 332. maddesine (TTK m. 393) göre toplantıya katılmaktan yasaklıysa, durumunu, karara teklifini bildiren kâğıtta belirtmek zorundadır.

2.4. Yönetim Kurulu Kararlarının Etkisi ve Uygulanması

Yönetim kurulunun aldığı kararlar, şirket adına yapılacak hukuki iş ve işlemlerin dayanağını oluşturmaktadır¹⁰⁸. Kararların üçüncü kişiler açısından hüküm ifade

¹⁰² Özkorkut, **İptal**, s. 51; Bahtiyar, **Ortaklıklar Hukuku**, s. 169; Teoman, “Anonim Ortaklıkta Yönetim Kurulunun Toplantı Yapmaksızın Karar Alması (TTK. m. 330, f.2)”, s. 496; Sami Karahan, a.g.m., s. 183.

¹⁰³ Çamoğlu (Poroy, Tekinalp), a.g.e., s. 270; Uysal, a.g.m., s. 332.

¹⁰⁴ Özkorkut, **İptal**, s. 51; Teoman, “Anonim Ortaklıkta Yönetim Kurulunun Toplantı Yapmaksızın Karar Alması (TTK. m. 330, f.2)”, s. 496-497; Eriş, a.g.e., s. 264; Çamoğlu (Poroy, Tekinalp), a.g.e., s. 270.

¹⁰⁵ İmregün, **Anonim Ortaklıklar**, s. 208.

¹⁰⁶ Kendigelen, age, s.278.

¹⁰⁷ Teoman, “Anonim Ortaklıkta Yönetim Kurulunun Toplantı Yapmaksızın Karar Alması (TTK. m. 330, f.2)”, s. 489-491; Tekil, s. a.g.e., 133.

¹⁰⁸ Özkorkut, **İptal**, s. 53; İmregün, **Anonim Ortaklıklar**, s. 214.

edebilmesi bunların uygulanmalarıyla, eğer gerekliyse ilgili 3. kişilere tebliğleriyle veya bazı hallerde ticaret siciline tescil ve ilan edilmeleriyle¹⁰⁹ mümkün olur. Bu nedenle yönetim kurulu tarafından alınan bir karar, uygulamaya konmadığı, ilgisine tebliğ edilmediği veya tescil ve ilan edilmediği sürece yalnızca şirket içi bir işlem niteliğindedir¹¹⁰.

Bunun yanı sıra yönetim kurulu başkanının veya vekilinin seçimi gibi bazı kararlar ayrıca uygulama gereksizdir kurucu etkiye sahiptirler¹¹¹.

Öğretide yönetim kurulunun üçüncü kişileri veya şirket pay sahiplerini ilgilendiren kararlarının, henüz ilgililerine tebliğ edilmeden, yeni bir kararla değiştirilmesinin veya ortadan kaldırılmasının mümkün olduğu ileri sürülmektedir. Ancak kararın tebliğ edilmiş olması halinde bunun yeni bir kararla değiştirilmesi veya ortadan kaldırılması, ilgilinin bu yeniliğe itiraz etmemesi halinde mümkün olabilmektedir¹¹². Elbette üçüncü şahısları veya pay sahiplerini ilgilendirmeyen kararlar uygulamaya koyulmadığı sürece her zaman değiştirilebilir.

Şirketi yönettiği gibi aynı zamanda (eğer devretmemişse)¹¹³ temsil yetkisine de sahip olan yönetim kurulu, aldığı kararlara dayanarak üçüncü kişilerle iş ve işlem yapar. Bu halde kural olarak aldığı kararların uygulayıcısı yine yönetim kurulu-
dur¹¹⁴.

2.5. Yönetim Kurulu Kararlarının Geçerliliği

Bir hukuki işlem olan yönetim kurulu kararlarının geçerliliği genel hükümlere tabidir. Kanunun emredici hükümlerine, ahlaka, kamu düzenine, kişilik haklarına aykırı ve konusu imkânsız olan yönetim kurulu kararları kesin olarak hükümsüzdür (TBK m. 27/1). Yeni Ticaret Kanununa göre, özellikle;

¹⁰⁹ Bazı yönetim kurulu kararlarının tescil ve ilanı zorunludur. Örneğin Eski Kanunun 323. maddesine göre yönetim kurulu şirketi temsile yetkili kişileri ve bunların temsil şekillerini gösteren kararının noter tarafından onaylanmış suretini, tescil ve ilan edilmek üzere ticaret siciline vermelidir. Buna benzer bir hüküm Yeni Kanunun 373. maddesinde bulunmaktadır. Bu maddenin 2. fıkrasında temsil yetkisinin ticaret siciline tescilinden sonra, ilgili kişilerin seçimine veya atanmalarına ilişkin herhangi bir hukuki sakatlığın, şirket tarafından üçüncü kişilere, ancak sakatlığın bunlar tarafından bilindiğinin ispatlanması şartıyla ileri sürülebileceği düzenlenmiştir.

¹¹⁰ Çevik, *Anonim Şirketler*, s. 510; Domaniç, *Anonim Şirketler*, s. 407.

¹¹¹ Çevik, *Anonim Şirketler*, s. 510.

¹¹² Domaniç, *Anonim Şirketler*, s. 407; Çevik, *Uygulamada Şirketler Hukuku*, s. 418; Eriş, a.g.e., s. 265.

¹¹³ TTK'ya göre esas sözleşmede aksi öngörülmemişse veya yönetin kurulu tek kişiden oluşmuyorsa temsil yetkisi çift imza ile kullanılmak üzere yönetim kuruluna aittir. Temsil yetkisi, bir veya daha fazla murahhas üyeye veya müdür olarak üçüncü kişiye devredilebilir. En az bir yönetim kurulu üyesinin temsil yetkisini haiz olması şarttır (TTK m. 370, ETK m. 319/2).

¹¹⁴ Domaniç, *Anonim Şirketler*, s. 408.

- a) Eşit işlem ilkesine aykırı olan¹¹⁵,
- b) Anonim şirketin temel yapısına uymayan veya sermayenin korunması ilkesini gözetmeyen,
- c) Pay sahiplerinin, özellikle vazgeçilmez nitelikteki haklarını ihlal eden veya bunların kullanılmasını kısıtlayan ya da güçleştiren,
- d) Diğer organların devredilemez yetkilerine giren ve bu yetkilerin devrine ilişkin kararlar batıldır (TTK m. 391). Bu hükümde bazı önemli geçersizlik halleri vurgulanmak istenmiştir.

Ayrıca hem eski hem de yeni kanuna göre yönetim kurulu kararlarının geçerliliği, yazılıp imza edilmelerine bağlıdır (ETK m. 330/3, TTK m. 390/5). İmzalar, karar için yeter sayıda olumlu oy kullanan üyeler tarafından atılmalıdır. Herhangi bir üye imza atmaktan imtina ederse bu durumun tutanağı imzalayan diğer üyeler tarafından tutanağa yazılması ve altının imzalanması kararın geçerliliğini sağlamak açısından yeterlidir¹¹⁶.

Yönetim kurulu kararının hukuken doğabilmesi için gerekli toplantı ve karar yetersayılarına uyulmuş olması gerekir. Bu halde yetersayılara uyulmaksızın alınan kararlar yokluk yaptırımına tabidir¹¹⁷. Yine toplantı çağrısının tüm yönetim kurulu üyelerine yapılmamış olması da bu toplantıda alınan kararlar açısından bir yokluk nedenidir. Bir üye dahi toplantıya çağrılmamışsa, bu toplantıda alınan kararlar hiçbir hüküm ifade edemezler¹¹⁸.

Öğretide yönetim kurulunun yetkisine giren işlerde başka bir organ tarafından karar alınması halinde, bu kararın da yokluk yaptırımına tabi olacağı ileri sü-

¹¹⁵ Yeni Kanunun (Eski Kanunda karşılığı bulunmayan) 357. maddesine göre pay sahipleri eşit şartlarda eşit işleme tabi tutulur. 357 ve 391. maddelerin hükümleriyle şirketin kaderini belirleme gücünü elinde tutan yönetim kurulunun ve çoğunluğun keyfi karar ve uygulamalarına bir sınırlama getirilmek istenmektedir.

Eşit işlem ilkesine ilişkin ayrıntılı bilgi için bakınız; Şükrü Yıldız, **Anonim Ortaklıkta Pay Sahipleri Açısından Eşit İşlem İlkesi**, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2004; s. 32 vd; Ali Paslı, **Anonim Ortaklık Kurumsal İlkeleri (Corporate Governance)**, 2.b., Çağa Hukuk Vakfı Yayınları, s. 190 vd.; Karasu, a.g.e., s. 36-37.

¹¹⁶ Bakınız; dn. 80.

¹¹⁷ Ömer Teoman, "Yönetim Kurulu", Yaşayan Ticaret Hukuku, Cilt:1 Hukuki Mütalaalar Kitap 8: 1997; Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, Ankara, s. 52; Pulaşlı, a.g.e., s. 316-317; İmregün, **Anonim Ortaklıklar**, s. 213; Uysal, a.g.m., s. 328; Çamoğlu (Poroy, Tekinalp), a.g.e., s. 271; Özkorkut, **İptal**, s. 92; Sami Karahan, a.g.m., s. 184.

"Yönetim Kurulu'nun üyelerinin yarısından bir fazlasının yani; üç kişinin hazır olması ile toplanması gerektiği, bunun aksine eksik nispla yapılan toplanma ile alınan kararın yok hükmünde olduğu..." Yargıtay 11. HD, 19.01.2004 tarih ve E. 2003-5611, K. 2004-313 sayılı kararı (Sinerji Mevzuat ve İçtihat Programı).

Benzer Yargıtay Kararları için bakınız; Yargıtay 11. HD, 25.06.2011 tarih ve E. 2001-3660, K. 2001-5777 sayılı kararı (Sinerji Mevzuat ve İçtihat Programı).

¹¹⁸ Özkorkut, **İptal**, s. 92; İmregün, **Anonim Ortaklıklar**, s. 214; Pulaşlı, a.g.e., s. 316;

rülmektedir¹¹⁹. Ayrıca geçerli bir şekilde oluşturulmamış yönetim kurulunun aldığı kararlar bakımından da sonuç yoklukla malullüktür¹²⁰.

Yoklukla veya kesin hükümsüzlükle sakat olan yönetim kurulu kararı aleyhine tespit davası açabilir veya bu hususlar defi yoluyla ileri sürülebilir¹²¹. Bu davayı her ilgilinin açabileceği savunulmaktadır¹²².

Yönetim kurulu kararları aleyhine iptal davası açılıp açılmayacağı hususunda Eski Kanunda bir hüküm bulunmamaktadır. 1163 sayılı Kooperatifler Kanununun¹²³ 16. ve 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 12. maddesinde bazı yönetim kurulu kararları aleyhine iptal davası açılabilmesi düzenlenmiştir. Yine 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun 20, 92, 93. maddelerinde iptal davası açmaya imkân tanınmıştır.

Yönetim kurulu kararları aleyhine iptal davası açılıp açılmayacağı öğretilerde tartışma konusudur¹²⁴. Bir görüşe göre kurul kararları aleyhine iptal davasının açılmaz, ancak kararlardan ve bu kararların uygulanmasından dolayı yönetim kurulu üyeleri aleyhine sorumluluk davası açılabilir¹²⁵. Bir diğer görüşe göre ise, kanunlarımız Sermaye Piyasası Kanunundaki istisna dışında iptal davası açılabilmesine imkân tanımamaktadır, ancak olması gereken hukuk bakımından ortaklara Eski

¹¹⁹ Özkorkut, **İptal**, s. 93.

¹²⁰ Erdoğan Moroğlu, **Anonim Ortaklıkta Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğü**, 5. b., Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2009, s. 59 (Hükümsüzlük); İmregün, Makale, s. 289; Özkorkut, **İptal**, s. 93.

¹²¹ Bahtiyar, **Ortaklıklar Hukuku**, s. 174; Çamoğlu, a.g.e., s. 83; İmregün, **Anonim Ortaklıklar**, s. 215; Moroğlu, **Hükümsüzlük**, s. 182; Tekil, a.g.e., s. 134; İmregün, Makale, s. 290; Pulaşlı, a.g.e., s. 317; Eriş, a.g.e., s. 266.

¹²² İmregün, **Anonim Ortaklıklar**, s. 215, 216; Çamoğlu, a.g.e., s. 83; İmregün, Makale, s. 290; Bahtiyar, **Ortaklıklar Hukuku**, s. 174; Çamoğlu (Poroy, Tekinalp), a.g.e., s. 271.

¹²³ Bu hükme göre:

“Kooperatif ortaklığından çıkarılmayı gerektiren sebepler anasözleşmede açıkça gösterilir. Ortaklar anasözleşmede açıkça gösterilmeyen sebeplerle ortaklıktan çıkarılamazlar.

Ortaklıktan çıkarılmaya yönetim kurulunun teklifi ile genel kurulca karar verilir. Anasözleşme, çıkarılanın genel kurula başvurma hakkı saklı kalmak üzere, bu hususta yönetim kurulunu da yetkili kılabilir.

Çıkarılma kararı gerekçeli olarak tutanağa geçirileceği gibi, ortaklar defterine de yazılır. Kararın onaylı örneği, çıkarılan ortağa tebliğ edilmek üzere, on gün içinde notere tevdi edilir. Bu ortak tebliğ tarihinden itibaren üç ay içinde itiraz davası açabilir. Tebliğ edilen karar, yönetim kurulunca verilmiş ise ortak, üç aylık süre içinde genel kurula da itiraz edebilir. Bu itiraz, ilk toplanacak genel kurula sunulmak üzere, yönetim kuruluna noter aracılığı ile tebliğ ettirilecek bir yazı ile yapılır. Genel kurula itiraz edildiği takdirde, yönetim kurulunun çıkarma kararı aleyhine itiraz davası açılmaz. İtiraz üzerine genel kurulca verilecek karara karşı itiraz davası hakkı saklıdır.

Üç aylık süre içinde, genel kurula veya mahkemeye başvurmak suretiyle itiraz edilmeyen çıkarılma kararları kesinleşir.

Haklarındaki çıkarma kararı kesinleşmeyen ortakların yerine yeni ortak alınmaz. Bu kişilerin ortaklık hak ve yükümlülükleri, çıkarılma kararı kesinleşinceye kadar devam eder.”

¹²⁴ Bu tartışmalar hakkında ayrıntılı bilgi için bakınız; Moroğlu, **Hükümsüzlük**, s. 180-181; Çamoğlu, a.g.e., s. 82-83.

¹²⁵ Pulaşlı, **Şirketler Hukuku**, s. 315; İmregün, **Anonim Ortaklıklar**, s. 217. Domaniç, **Anonim Şirketler**, s. 416-420.

Kanunun 381. maddesine kıyasen, yönetim kurulu kararları aleyhine iptal davası açma hakkı tanınmalıdır¹²⁶. Bu son görüşteki yazarlara göre aslında iptali gereken bir karar nedeniyle menfaati zedelenen pay sahipleri ve şirket alacaklıları ancak bu yolla tam olarak korunabileceklerdir. Yoksa yalnızca yönetim kurulu üyesinin sorumluluğuna gitmek yeterli değildir.

Yargıtay ise yönetim kurulu kararları aleyhine kural olarak iptal davası açılmayacağını kabul etmekle beraber şirket pay sahiplerinin kişisel haklarını ihlal eden kararlar aleyhine dava açılacağına hükmetmektedir¹²⁷. Kooperatifler ve Sermaye Piyasası Kanunlarının ilgili maddelerinde yalnızca pay sahiplerinin kişisel hak ve çıkarlarını zedeleyen yönetim kurulu kararlarının iptal edilmesine müsaade edildiğini, bunun dışında kanunlarda yönetim kurulu kararlarının iptal edilebilmesine imkân tanıyan genel bir düzenleme bulunmadığını belirten Moroğlu, Yargıtayın bu kararlarının isabetli olduğu düşüncesindedir¹²⁸.

Yeni Kanunda ise 391. maddenin gerekçesinde, yönetim kurulu kararları iptal edilemez denilmiştir. Ayrıca burada Sermaye Piyasası Kanununun 12. maddesine benzeyen bir hükme yer verilmiş ve istisnai olarak burada belirtilen yönetim kurulu kararı aleyhine iptal davası açma olanağı tanımıştır (TTK m. 460)¹²⁹.

¹²⁶ Özkorkut, **İptal**, s. 95; Çamoğlu, a.g.e., s. 82-83; Kendigelen TK 357. madde gerekçesine dayanarak eşit işlem ilkesine aykırılığın yaptırımının iptal edilebilirlik olduğunu, mehz İsviçre Borçlar Kanunu 714, 706b maddelerinin de bu yönde olduğunu belirtmektedir. Kendigelen, a.g.e., s.279.

Moroğlu'na göre, Eski Kanunun 381'inci maddesine kıyasen, yönetim kurulu kararları aleyhine iptal davası açılacağı kabul etmek, bir icra organı olan yönetim kurulunun, olağan ticari faaliyetlerini yürütebilmesini engelleyecektir. Ayrıca yazara göre, bu durum hâkimin şirketin ticari kararlarına ve politikasına sürekli karışmasına ve bu nedenle şirketin varlığının ve geleceğinin tehlikeye düşmesine neden olabilecektir. Moroğlu, **Hükümsüzlük**, s. 183.

¹²⁷ Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin bir kararına göre: “..dava konusu olayda yapılan işlem davacının şahsi hukukunu ilgilendirdiğinden, bu tür Yönetim Kurulu kararının iptalini mahkemeden isteyebilir.” Yargıtay 11. HD. 28.01.1999 tarih ve E. 1998-8236, K. 1999-201 sayılı kararı (Sinerji Mevzuat ve İçtihat Programı)

Aynı Dairenin başka bir kararına göre: “Yönetim kurulunun aldığı bir kararla, yönetim kurulu başkan yardımcılığı görevine son verilen kimse, bu yönetim kurulu kararı aleyhine iptal davası açamaz. Ancak bu karar için genel kurula itiraz edebilir.” Yargıtay 11. HD. 20.05.1993 tarih ve E. 1993-3666, K. 1993-3729 sayılı kararı.

Oyçokluğuyla alınan bu son karara karşı oy veren Yargıtay üyesi Gönen Eriştir. Eriş'e göre, yönetim kurulunun bu kararı davacıyı doğrudan doğruya ilgilendiren ve onun haklarını elinden alan bir karardır. Bu nedenle genel kurula itiraz etmeden doğrudan doğruya iptal davasına konu edilebilir. Bu karar ve karşı oy yazısı için bakınız; Eriş, a.g.e., s. 270-270, dn., 23.

¹²⁸ Moroğlu, **Hükümsüzlük**, s.183-184. Aynı yöndeki görüş; Eriş, a.g.e., s. 266.

¹²⁹ Hükme göre:

“(1) Halka açık olmayan bir anonim şirkette, ilk veya değiştirilmiş esas sözleşme ile, esas sözleşme de belirlenen kayıtlı sermaye tavanına kadar sermayeyi artırma yetkisi, yönetim kuruluna tanındığı takdirde, bu kurul, sermaye artırımını, bu Kanundaki hükümler çerçevesinde ve esas sözleşmede öngörülen yetki sınırları içinde gerçekleştirebilir. Bu yetki en çok beş yıl için tanınabilir.

(2) Sermayenin artırılabilmesi için, yönetim kurulu, esas sözleşmenin sermayeye ilişkin hükümleri-

SONUÇ

Anonim şirketin yönetim ve temsil organı olan yönetim kurulu, aldığı kararlarla şirketin ticaret hayatına yön veren organı olması nedeniyle önem taşımaktadır.

Anonim şirketlerde yönetim kurulu kararlarını kural olarak toplantı yapmak suretiyle alır. Ancak üyelere hiç biri toplantı yapılması talebinde bulunmadıkça yönetim kurulu kararları, içlerinden birinin belirli bir hususa dair yaptığı teklife diğerlerinin yazılı onaylarını alma yoluyla da alınabilir.

Yönetim kurulu toplantılarının yeri ve zamanı, bu toplantılara çağrının şekli ve zamanı, kimlerin toplantı çağrısında bulunabileceği ve bu toplantıların gündemine ilişkin olarak gerek Eski gerek Yeni Ticaret Kanununda hiçbir düzenlemeye yer verilmemiştir. Dolayısıyla şirketler bu hususlara ilişkin düzenlemeleri kendileri yapmalıdır. Yönetim kurulu kendi toplantı düzenini belirleyen bir iç yönetmelik (yönerge) düzenleyebilir veya prensip kararları alabilir.

Yönetim kurulu kararlarının geçerli olabilmesi için bu kararlar kanunda öngörülen toplantı ve karar yetersayılarına uygun olarak alınmalıdır. Eski Kanun toplantı yetersayısını, “*azaların en az yarısından bir fazla*” olarak belirlemişken, Yeni Kanuna göre yönetim kurulu, “*üye tamsayısının çoğunluğuyla*” toplanabilir. Yeni Kanunda kullanılan ifade çok daha yerinde olup, üye sayının tek sayılardan oluşması halinde yapılacak hesaplamayı kolaylaştıracak niteliktedir.

Karar yetersayısı ise her iki Kanuna göre de toplantıya katılan üyelerin çoğunluğudur.

nin, 333 üncü madde uyarınca gerekli olması hâlinde, Sanayi ve Ticaret Bakanlığından izni alınmış şekillerini, sermayenin artırılmasına ilişkin kararını, imtiyazlı paylara ve rüçhan haklarına ilişkin sınırlamaları, prime dair kayıtları ve bunun uygulanması hakkındaki kuralları, esas sözleşmede öngörüldüğü şekilde ilan eder ve internet sitesinde yayımlar. Yönetim kurulu, bu kararında; artırılan sermayenin tutarını, çıkarılacak yeni payların itibari değerlerini, sayılarını, cinslerini, primli ve imtiyazlı olup olmadıklarını, rüçhan hakkının sınırlandırılıp sınırlandırılmadığını, kullanılma şartları ile süresini belirtir ve bu hususlarla kamuyu aydınlatma ilkesi uyarınca gerekli olan diğer konularda bilgi verir.

(3) Çıkarılacak yeni payların taahhüdü, ödenmesi gereken en az nakdî tutar, aynı sermaye konulması ve diğer konular hakkında 459 uncu madde hükümleri kıyas yoluyla uygulanır.

(4) Yönetim kurulunun, imtiyazlı veya itibari değerinin üzerinde pay çıkarabilmesi ve pay sahiplerinin yeni pay alma haklarını sınırlandırabilmesi için esas sözleşmeyle yetkilendirilmiş olması şarttır.

(5) Yönetim Kurulu kararları aleyhine, pay sahipleri ve yönetim kurulu üyeleri, 445 inci maddede öngörülen sebeplerin varlığı hâlinde kararın ilanı tarihinden itibaren bir ay içinde iptal davası açabilirler. Bu davaya 448 ilâ 451 inci maddeler kıyas yoluyla uygulanır.

(6) Sermaye artırımının yukarıdaki hükümlere uygun olarak gerçekleştirilmesinden sonra, çıkarılmış sermayeyi gösteren esas sözleşmenin sermaye maddesinin yeni şekli, yönetim kurulunca tescil ettirilir.

(7) Sermaye Piyasası Kanununun halka açık anonim şirketlere ilişkin hükümleri saklıdır.

Eski Kanuna göre toplantı ve karar yetersayıları anasözleşmeye hüküm konulmak şartıyla değiştirilebilir. Yeni Ticaret Kanununa göre de toplantı ve karar yetersayıları anasözleşmeyle değiştirilebilir, ancak bu değişiklik yalnızca söz konusu yetersayılarının ağırlaştırılması yönünde yapılabilir.

Yeni Kanun anasözleşmede düzenlenmiş olması şartıyla, anonim şirket yönetim kurulu toplantılarının tamamen elektronik ortamda yapılmasına (sanal toplantı) veya bazı üyelerin fiziken mevcut buldukları bir toplantıya bir kısım üyelerin elektronik ortamda katılmasına (online katılımlı toplantı) ve elektronik olarak oy verebilmesine imkân tanımıştır. Kanunun bilişim teknolojisinde yaşanan gelişmeleri, ticaret hukuku alanına aktarması gerçekten önemli bir değişimdir. Yönetim kurulu toplantılarının online katılımlı veya sanal bir biçimde yapılabilmesi hem katılımı artıracak hem de masraf ve zaman kaybının önüne geçmiş olacaktır. Ancak yaşanabilecek teknik arızalar toplantılar açısından pek çok sorunu da beraberinde getirebilecek nitelikte olduğundan, en önemli husus gerekli alt yapının sağlanabilmesi olacaktır.

KAYNAKÇA

Kitaplar

- Akdağ Güney, Necla **Türk Hukukunda Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyelerinin Hukuki Sorumluluğu**, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2008.
- Akünel, Teoman, **Türk Medeni Hukukunda Tüzel Kişiler**, 2.Baskı, Beta, İstanbul, 1995.
- Arsılanlı, Halil, **Anonim Şirketler: Anonim Şirketin İdaresi ve Tahviller**, Cilt: II-III, 2. Baskı, İstanbul, 1960.
- Bahtiyar, Mehmet, **Anonim Ortaklıkta Kayıtlı Sermaye Sistemi ve Sermaye Artırımı**, Beta, İstanbul, 1996.
- Bahtiyar, Mehmet, **Anonim Ortaklık Anasözleşmesi**, Beta, İstanbul, 2001.
- Bahtiyar, Mehmet, **Ortaklıklar Hukuku**, 7. Baskı, Beta, İstanbul, 2012.
- Barlas, Nami, Adi **Ortaklık Temeline Dayalı Sözleşme İlişkileri**, 2. Baskı, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2009.
- Bilgili, Fatih/Demirkapı, Ertan, **Şirketler Hukuku**, 9. b., Dora, Bursa, 2013.
- Çamoglu, Ersin, **Anonim Ortaklık Yönetim Kurulu Üyelerinin Hukuki Sorumluluğu**, 3. Baskı, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2009.
- Çamoglu, Ersin, (Poroy, Reha/Tekinalp, Ünal), **Ortaklıklar ve Kooperatif Hukuku**, 12. Baskı, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2010.
- Çevik, Orhan Nuri, **Anonim Şirketler**, 3.Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 1988.
- Çevik, Orhan Nuri, **Uygulamada Şirketler Hukuku**, 3. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2002.

- Domaniç, Hayri, **Anonim Şirketler**, Eğitim Yayınları, İstanbul, 1978.
- Domaniç, Hayri, **Anonim Şirketler Hukuku ve Uygulaması: TTK. Şerhi II**, Temel Yayınları, İstanbul, 1988, (**Şerh**).
- Helvacı, Mehmet, **Anonim Ortaklıkta Yönetim Kurulu Üyesinin Hukuki Sorumluluğu**, 2. Baskı, Beta, İstanbul, 2001.
- İmregün, Oğuz, **Anonim Ortaklıklar**, 4. Baskı, Yasa Yayınları, İstanbul, 1989.
- İzmirli, Yedigâr, **Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulunun Organ Niteliğini Kaybetmesi ve Hukuki Sonuçları**, Nobel, Ankara, 2001.
- Karasu, Rauf, **Türk Ticaret Kanunu Tasarısına Göre Anonim Şirketlerde Emredici Hükümlerin Etkisi**, Yetkin Yayınları, Ankara, 2009
- Kendigelen, Abuzer, **Türk Ticaret Kanunu, Değişiklikler, Yenilikler ve İlk Tespitler**, XII Levha Yayınları, İstanbul, 2012.
- Moroğlu, Erdoğan, **Türk Ticaret Kanunu ile Yürürlük ve Uygulama Kanunu Tasarısı: Değerlendirme ve Öneriler**, 6. Baskı, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2009, (**Tasarı**).
- Moroğlu, Erdoğan, **Anonim Ortaklıkta Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğü**, 5. Baskı, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2009, (**Hükümsüzlük**).
- Özkorkut, Korkut, **Anonim Ortaklıklarda Yönetim Kurulu Kararlarının İptali**, Sermaye Piyasası Kurulu Yayın No: 41, 1996, (**İptal**).
- Özkorkut, Korkut, **Bağımsız Yönetim Kurulu Üyeleri**, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, Ankara, 2007. (**Üyeler**).
- Paşlı, Ali, **Anonim Ortaklık Kurumsal İlkeleri (Corporate Governance)**, 2. Baskı, Çağa Hukuk Vakfı Yayınları.
- Pulaşlı, Hasan, **Şirketler Hukuku: Temel Esaslar**, 10. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2010.
- Şener, Oruç Hami, **Adi Ortaklık**, Yetkin Yayınları, Ankara, 2008.
- Tekil, Fahiman, **Anonim Şirketler Hukuku**, Fakülteler Matbaası, İstanbul, 1993.
- Tekinalp, Ünal, **Anonim Ortaklıkların Yönetim Kurullarında Tüzel Kişilerin Temsili**, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırmaları Enstitüsü Yayın No:51, Ankara, 1965. (**Temsil**).
- Tekinalp, Ünal, **Yeni Anonim ve Limited Ortaklıklar Hukuku ile Tek Kişi Ortaklığının Esasları**, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2012. (**Esaslar**).
- Ulusoy, Yasin, **Halka Açık Anonim Ortaklıklarda Bağımsız Dış Denetim**, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2007.
- Yıldız, Şükürü, **Anonim Ortaklıkta Pay Sahipleri Açısından Eşit İşlem İlkesi**, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2004.

Makaleler

- Bahtiyar, Mehmet, “Türk Ticaret Kanunu Tasarısının Dille İlgili Bazı Hükümlerinin Değerlendirilmesi”, **Türkiye Barolar Birliği Dergisi**, Sayı:61, (2005), ss. 47-106.
- Bilge, Mehmet Emin, “Anonim Ortaklık Genel Kurullarına İnternet Aracılığıyla Katılım”, **Ünal Tekinalp’e Armağan**, Cilt1 Ticaret Hukuku, Beta, İstanbul, ss. 219-235.
- Bilgili, Fatih, “İnternet ve Anonim Ortaklık Genel Kurul Toplantısı”, **Prof. Dr. Necip Kocayusufpaşaoğlu İçin Armağan**, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2004, ss. 565-588.
- İmregün, Oğuz, “Anonim Ortaklıklarda Yönetim Kurulu Toplantı ve Karar Yetersayıları ve Yönetim Kurulu Kararlarına Karşı Başvuru Yolları”, **Prof. Dr. Hayri Domaniç’e 80. Yaş Günü Armağanı**, 1.Cilt, Beta, İstanbul, 2001, ss.173-185.
- Karahan, Sami, “Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulu Toplantı ve Karar Nisapları”, **Doç. Dr. Mehmet SOMER’e Armağan**, Beta, İstanbul, 2006, ss. 277-292.
- Karayalçın, Yaşar, “Anonim Şirket Yönetim Kurullarında Başkanın Üstün Oyu”, **BATİDER**, Cilt:5, Sayı:3, (1970) ss. 512-538.
- Kayıhan, Şaban, “Anonim Ortaklıklarda Genel Kurul ve İnternet”, **Prof. Dr. Necip Kocayusufpaşaoğlu İçin Armağan**, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2004, ss. 607-634.
- Köksal, Aytaç, “Türk Ticaret Kanunu Tasarısı’nın 397 İla 406 Maddeleri Arasında Düzenlenen Denetçinin Anonim Ortaklığın Bir Organı Olup Olmadığı Sorunu”, **Prof. Dr. Fırat Öztan’a Armağan**, 1. Cilt, Turhan Kitapevi, Ankara, 2010, ss. 1387-1410.
- Tandoğan, Haluk, “Hükmi Şahısların Anonim Şirket İdare Meclisinde Temsili”, **BATİDER**, Cilt:1, Sayı:1, (1961), ss. 26-63.
- Teoman, Ömer, “Yönetim Kurulu”, Yaşayan **Ticaret Hukuku**, **Cilt:1 Hukuki Mütalaalar Kitap 8: 1997**; Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, Ankara, ss. 48-56.
- Teoman, Ömer, “Toplantıya Katılmayan Bir Yönetim Kurulu Üyesinin Kazanç Payı Alabilip Alamayacağı Sorunu”, **Otuz Yıl Ticaret Hukuku -Tüm Makalelerim-**, Cilt: II 1982-2001, Beta, İstanbul, 2001, ss. 243-254.
- Teoman, Ömer, “Anonim Ortaklıkta Yönetim Kurulunun Toplantı Yapmaksızın Karar Alması (TTK. m. 330, f.2)”, **Otuz Yıl Ticaret Hukuku -Tüm Makalelerim-**, Cilt: II 1982-2001, Beta, İstanbul, 2001, ss. 489-512.
- Uysal, Levent, “6762 Sayılı Türk Ticaret Kanunu ve Türk Ticaret Kanunu Tasarısı Kapsamında Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulu ve Yönetim Kurulu Üye-

lerinin Hukuki Sorumluluğu - I", **Türkiye Barolar Birliği Dergisi**, Sayı:80, (2009), ss. 315-366.

Ülgen, Hüseyin, "Anonim Ortaklıklarda Genel Kurulun Başkanının Üstün Oyu", **BATİDER**, Cilt:6, Sayı:4, (1972), ss. 667-693.

Yıldız, Burçak, "TTK Tasarısı'nda Şirketlerin Ehliyeti ve Bu Bağlamda TTK m. 137 Hükmündeki 'Ultra Vires' Sınırlamasının Yerindeliğinin Değerlendirilmesi", **AÜHFD**, Cilt:55, Sayı:1, (2005), ss. 321-353.

Yıldız, Şükrü, "Anonim Ortaklıkta Yönetim Kurulunun Toplantı Yetersayısı ve Yargıtay Kararları", **XVIII. Ticaret Hukuku ve Yargıtay Kararları Sempozyumu**, Banka ve Ticaret Hukuku Enstitüsü, Ankara, 2001.

Diğer Kaynaklar

Sinerji Mevzuat ve İctihat Programı